

KOMUNISTAI PLANUOJA UŽIMTI VISA AZIJA

JT ARMIJA GELBSTI KONGUI, SAKO VALSTYBĖS SEKRETORIUS DEAN RUSK

Išprašė iš Anglijos bombų kovai prieš Katangą

WASHINGTONAS, D. C. — Jungtinės Tautos pradėjo žygi prieš Katangą ne jai užkariauti, bet sukurti tokią padėtį, kurioje patys kongiečiai galėtų susitarti dėl savo valdžios, kalbėjo spaudos konferencijoje penktadienį valstybės sekretorius Dean Rusk.

Korespondentams klausinėjant, jis pripažino, kad nei Amerika, nei Jungtinės Tautos tikslų planų neturi, kaip atsiekti kongiečių susitarimo. Bet Amerika remianti JT ir toliau, siekiant ramybės atstatymo šioj neramioj Afrikos respublikoje.

JT gen. sekretorius Thant karą prieš Katangą aiškino kaip kelį į susitarimą tarp Kongo vadų. Reikia apkarpyti Tshombe sparnus ir tuomet jis pasidarys sukalbamesnis.

Sovietai nori daugiau kraujo

New Yorke SSSR delegatas Zorinas reikalauja šaukti Saugumo Tarybos posėdį, jei Anglija, Prancūzija ir Belgija sabotuos JT armijos pastangas sutvarkyti Katangą.

Hammarskjoldo laikais Sovietai buvo paskelbę boikotą JT operacijoms. Jie reikalavė, kad JT savo armiją atšauktų ir leistų patiesi kongiečiams susitvarkyti. Reikalai, matyt, pasikeitė, jei Kremlius delegatui dabar kuro JT armiją dar energingiau darbuotis bombomis ir kulkosvaisdžiais.

Švedai apšaudė liginę

I Elisabethvilės liginę krito apie 40 granatų, paleistų švedų kareivių iš JT armijos. Jų taikinyje buvo vadinama Tshombes stovykla, 800 jardų nuo liginės. Laimei nė vienas iš liginėjų nebuvo sunkiai sužeistas.

Anglai, kurie kaip ir prancūzai, kritikuoja JT jėgos naudojimą politiniams tikslams, pažadėjo duoti JT lėktuvams 24 bombas 1,000 svarų didumo. Jos turinčios būti naudojamos tik prieš Katangos lėktuvus arba aerodromus, iš kurių katangiečiai operuoja. Bombos reikalingos Indijos lėktuvams, anglų gamybos. Amerikos bombos šiems lėktuvams netinka.

Tshombė įsiutęs prieš JAV

Katangos prezidentas Moise Tshombė visą kaltę verčia "bailiams ir išsigimusiems amerikiečiams", kurie subombardavę Katangą mokyklų, bažnyčių ir liginę ir žudo vaikus, moteris.

Amerika švaria sąžine atsako, kad jos lakūnai bombardavime nedalyvauja. Jie tik gabeną kareivius, ginklus. Tshombė sako, amerikiečiai siunčia į Kongą savo dolerius, savo lėktuvus, savo diplomatus, viską, išskyrus savo kareivius.

Belgų agentūros žiniomis, kovose JT kareivių žuvo pirmosiomis trim dienomis dvigubai daugiau, negu katangiečių — 80 prieš 40 katangiečių, tarp kurių dalis buvo civiliai gyventojai. Penktadienio vakarą, po 4 dienų kovų, katangiečių pasipriešinimas sustiprėjo. Taip kad ir JT įgalotiniai dar nieko nesako apie pergale.

Priskyrus Etiopijos srauninius naikintuvus, JAV transportiniai lėktuvai penktadienį grįžo prie kariuomenės ir ginklų gabenimo į Katangą.

IS VISO PASAULIO

Riausės Venecueloj prieš Ameriką

KARAKAS, Venecuela. — Amerikos priešai, daugiausia studentai, suruošė demonstracijas ir išmėtė proklamacijų prieš JAV prezidento Kennedžio vizitą gruodžio 16 dieną. Policija 25 demonstrantus suėmė. Tais pačiais dienomis demonstracijos beveik kasdien suruošia aukštesniųjų mokyklų mokiniai, prieš kuriuos, kaip vaikus, kad ir dirbančius komunistams vadovaujant, policijai nepatogu imtis griežtesnių priemonių.

Balaguer atmetė taikos projektą

SANTO DOMINGO. — Dominikos prezidentas Balaguer atmetė opozicinių grupių vadų taikos projektą sudaryti laikiną vyriausybę, kurioj Balaguer pasilyktų iki metų pabaigos, o ne iki rinkimų, planuojamų ateinančią vasarą. Prezidentas tačiau prikalbino opozicijos vadus neskelbti deklaracijos prieš jį ir pakviestė derėtis dėl koalicinės valdžios toliau.

Danų-vokiečių komanda

KOPENHAGA. — Pagal NATO gynybos planus Vokietija ir Danija ketvirtadienį sudarė bendrą komandą, kurios uždavinys bus planuoti strategiją prieš Sovietus Baltijos jūroje. Ši bendra danų-vokiečių komanda buvo Maskvoj aiškinama, kaip įrodymas Vokietijos grėsmės Sovietų Sąjungai. Tuo remiantis Maskva buvo pakviestas Suomiją svarstyti bendras gynybos priemonės. Prezidentui Kekkonen pasisekė priprašyti Chruščevą, kad jis pasitarimus atidėtų.

Paminėjo Pearl Harbor puolimą

PEARL HARBOR. — Ketvirtadienį, gruodžio 7 dieną, suėjo 20 metų nuo japonų staigaus puolimo prieš JAV laivyno bazę Havajuose Pear Harbor. Uostų įlankoj kyšo iš vandens įspūdingas paminklas, paskendęs kautynių laivas Arizona, kuriame yra palaidoti 1,100 jūrininkų.

Japonai šiuo puolimu įtraukė Ameriką į pasaulinį karą, bet po 4 metų buvo patys sumušti į šipulius. Praėjus 20-čiai metų, Japonija atsitaikė ekonomiškai ir pakeitė iš esmės politinį galvojimą. Jos nūdienė politika yra paremta glaudžia draugyste su Jungtinėmis Valstybėmis.

Washingtono vis dar vykstant taikos deryboms, japonai sunaikino didžiąją dalį JAV Pacifiko laivyno ir apie 500 lėktuvų. Tų dienų JAV laivyno viršininkas Pacifike admiralas Kimmel, 80 metų, pakartojo savo tvirtinimus, kad japonų puolimą išprovokavo prez. Rooseveltas, norėdamas įtraukti JAV į karą prieš tautos valią.

Airių kariai iš JT armijos žygiuoja prie Amerikos lėktuvo, kuriuo jie iš Leopoldville (Kongo) buvo nugabenti į Elisabethville, Katangą.

SENATORIUS DODD UŽSTOJA TSHOMBĖ

Katangos prezidentas daro labai gerą įspūdį

PARYŽIUS. — Thomas Dodd yra vienas iš nedaugelio šiaurinių demokratų senatorių, pripažįstančių Katangai teisę gyventi nepriklausomai nuo Kongo. JT propagandistai tikėjo, kad Dodd bus savo nuomonę pakeitęs, pamatęs Elisabethvilėje brutališką sceną, kurioj katangiečių kareiviai išvedė iš pietų, ruoštu senatoriaus garbei, du JT pareigūnus ir juos skaudžiai sumušė.

Atvykęs iš tyrinėjimų kelionės Katangoj į Paryžių, sen. Dodd (jis buvo JAV prokuroro padėjėju karo nugalėtojų teisme Nuernberge) kalbėjo korespondentams: "Katangos prezidentas Tshombė yra vienas iš išpūdingiausių žmonių, kokių man yra tekę matyti". Jis pasižymys dideliu inteligentiškumu, religingumu, jis esąs gimes vadovauti ir jo vadovavimo sugebėjimai motami iš Katangos klestinčios gerovės.

Smerkia JT politiką

O politika, kurią užvedė Jungtinės Tautos Kongo, — kalbėjo sen. Dodd, — nesustiprins vienybę, bet chaosą. Ji neveda prie susitarimo, bet prie susiskaldymo, ji neduos laisvės, bet, jei ji bus tęsiama toliau, atiduos Kongą komunistų imperializmui.

Anglijos užsienio reikalų ministras lordas Home paaiškino, kad Moise Tshombė išskubėjo iš Paryžiaus į Katangą, gavęs Rodezijos premjero Sir Roy Welensky telegramą grįžti namo ir perimti valdžios vairą į savo rankas. Home apie tai kalbėjo lordų rūmuose, duodamas pritarimą Welensky telegramai. Jis įspėjo, kad tolesnės kovos tarp JT ir Katangos gali tik pakenkti JT pastangoms sutaukinti Tshombę su Kongo vyriausybe.

Welensky priekaištai Amerikai

P. Rodezijos premjeras Sir Roy Welensky stipriais žodžiais kritikavo Ameriką už jos politiką, vedamą per Jungtines Tautas, Kongo. Tokios politikos rezultatas gali būti ne vien Kongo, bet ir didelės Afrikos dalies sukoministinis. Jis pripažino Amerikai teisę rodyti savo entuziazmą JT elgesiu Kongo, bet pasigenda Amerikos balso prieš komunistų kėslus Afrikoje.

Buvęs prezidentas Trumanas priminė savo kritikams, tegu jie raudojį pažiūrėję į Arizonos kautynių laivą ir 3,000 žuvusių amerikiečių, o ne dėl to poras atominių bombų, kuriomis jis galutinai paklūpė 1945 m. rugpjūčio mėn. japonus.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Hartforde, Conn., kilo gairas 13 aukštų liginėje, kur buvo 500 liginų. Žuvo mažiausiai 16 žmonių.

◆ Valstybės sekretorius Rusk šeštadienį išskris į Paryžių dalyvauti Vakarų keturių didžiųjų šalių užs. reikalų ministrų konferencijoj svarstyti pasiruošimus deryboms su Sovietais dėl Berlyno.

◆ JAV ekspertų komisija, vadovaujama Dr. Hans Bethė, nustatė, kad Sovietų Sąjunga, atlikusi naują atominių bombų seriją, priartėjo prie Amerikos atominio pajėgumo. Tuo remiantis JAV turės paspartinti savo branduolinių ginklų bandymus.

◆ Darbo sekretorius Goldberg švietė unijos vadus, suvažiavusius į AFL-CIO konvenciją, kad reikalavimas pakelti darbininkams atlyginimą būtų pagrįstas proporcingu gamybos padidimui.

◆ Venecuelos sostinė, kilus naujoms riaušėms prieš prezidento Kennedžio vizitą, buvo nukautas vienas policininkas.

Komunistų partija teis vasario 1 d.

Kelias į kalėjimą — tolimas
WASHINGTONAS, D. C. — Federalinis teismas, pasvarstęs komunistų partijos nenorą registruotis, kaip Sovietų Sąjungos agentūrai, nutarė plačiau šį kaltinimą svarstyti kitų metų vasario 1 dieną.

Komunistų partijos 60 narių vadovybė liko tik 3 oficialūs vadai, kurie yra numatyti jų kankiniais, jei federalinis teismas tikrai juos nubaustų tokia bausme, kokia numatyta įstatyme: po 5 metus ir \$10,000 už kiekvieną nesiregistravimo dieną.

Tokio turinio įstatymas (viadaus saugumo) prieš komunistus buvo išleistas 1950 metais. Kol aukščiausias teismas išaiškino, kad jis suderinamas su konstitucija, praėjo daugiau kaip 10 metų. Kol pirmieji komunistų vadai bus įkisti į kalėjimą už šio įstatymo nesilaikymą, jei jie iš viso bus nuteisti, gali praieiti irgi dar daug laiko.

JAV PASKELBĖ PEIPINGO VALDŽIOS PLANUS PAGROBTI PIETŲ VIETNAMĄ

Grėsmė auga ir kitoms Pietryčių Azijos šalims

WASHINGTONAS, D. C. — Valstybės departamentas paskelbė dokumentų rinkinį, diplomatiškai pavadintą "baltąja knyga" apie komunistų tolesnę agresiją Pietryčių Azijoje, kur dar yra keletas valstybių, valdomų nekomunistų. Jei komunistai užimtų Pietų Vietnamą ir kitas kaimynines šalis, kaip Laosą, Tailandą, pavojingai pasikeistų jėgų pusiausvyrą antikomunistų neandai, konstatuojama valstybės departamento leidinyje.

Teis aukšto teismo teiseją už kyšius

Apkaltintas kartu su buv. federaliniu prokuroru

NEW YORKAS. — Federalinis prisiėkusiųjų teismas ketvirtadienį apkaltino New Yorko valstybės aukštojo teismo narį J. V. Keogh ir buvusį federalinį prokurorą Elliot Kahaner už \$35,000 kyšių pasidalinimą vienos firmos suktoj bankroto byloje.

Kartu apkaltinti Dr. Robert Erdman, ortopedas - chirurgas, Sanford Moose, buvęs policininkas, ir Antonio Corallo, galiną padugnį figūrą, darbininkų unijų šantažistas.

Už \$35,000 Keogh ir Kahaner žadėjo prikaltinti federalinį teiseją, kad jis išteisins keturias žmones, apkaltintus sukčiavimu, ir kitiems trims baumes sulaukys. Bet federalinis teisejas Leo Rayfiel pasirodė nepaperkamas ir neperkalbamas. Jis perdavė sąmokslininkus federaliniam prokurorui.

Dr. Erdman tarpininkavo tarp Keogh ir gengsterių. Jis pardavė jam pinigus, kad pasidalintų su Kahaner.

Australija bijo N. Gvinėjos - papuasų nepriklausomybės

Saliečiai dar neišsirutulioję iš akmens amžiaus "kultūros"

PORT MORESBY, Australijos Naujoji Gvinėja. — Australijos kolonijų ekspertas sako, kad paruošti šios salos gyventojus ir nepriklausomybę reikia mažiausia 25 metų laiko. Tačiau jis pripažįsta, kad jie negali nuslopinti primityvių tautų nepriklausomybės karštligės. Afrika, Azijos ir komunistų spaudimas suteikti tuoj nepriklausomybę yra nebeatlaikomas.

Australija valdo pusę Naujosios Gvinėjos, kaip JT įgalotinis, turįs uždavinį paruošti gyventojus, dar tebegynančius akmens amžiaus "kultūroj" nepriklausomam gyvenimui.

Kitą salos dalį valdo Olandija. Kadangi Indonezija yra užsimanusi paveldėti visas Olandijos turėtas žemes, ji reikalauja užleisti šią dalį jai, kaip kolonijai. Olandija šiomis dienomis suteikė savo daliai — papuasams autonomiją ir sieks, kad ji kuo greičiausiai gautų pilną nepriklausomybę. Olandijos Vakarų Naujoji Gvinėja pasivadino Vadarų Papua.

Papuasų ekspansija

Atsakingiems australų valdininkams yra žinoma, kad iš Olandų Vakarų Papuasos prasi-

"Baltojoj knygoj" 102 puslapius užima dokumentai, tarp jų nemaža rastų pas komunistų kareivius ir partizanų vadus, patekusius į nelaisvę Pietų Vietnamo ir Laose. Leidinio tikslas buvo išjudinti iš apatijos Amerikos sąjungininkus ir neutralias šalis žygiams pastoti kelia tolesniems komunistų užkariavimams.

Tarptautinė komisija snaudžia

Norėta atkreipti ir dėmesį Indokinos tarptautinės taikos komisijos, susidedančios iš Indijos, Kanados ir Lenkijos. Komisija nuo šios vasaros darbuojasi su savo inspektoriais Laose, turint uždavinį prižiūrėti paliaubų susitarimą tarp Laos vyriausybės ir neutralistų, komunistų partizaninių pajėgų.

Komisija tačiau nekreipia dėmesio į Pietų Vietnamo skundus prieš šiaurės Vietnamą, kuris siunčia savo kareivius į Pietų Vietnamą, čia organizuoja vietinius gyventojus į partizanų būrius, gauda, žudo valdžios žmones ir jiems palankius piliečius. Tarptautinė komisija nesusijaudino nė dėl tokio brutalaus žygio, kaip Pietų Vietnamo pulkininko, priskirto prie komisijos ryšiams palaikyti, nuždymo. Komisija nepakėlė nė protesto balso, konstatuoja valstybės departamentas.

9,000 kareivių, 8,000 partizanų

JAV vyriausybės leidinyje apskaičiuojama, kad Pietų Vietnamo veikia 9,000 šiaurės Vietnamo gerai paruoštų džiunglių kareivių ir 8,000 jų pagelbininkų-partizanų. Šiaurės Vietnamo pastangos sunaikinti antikomunistų valdomą Pietų Vietnamą padeda Peipingas ir Maskva.

JAV pasiuntė į Pietų Vietnamą 1,000 armijos instruktorių, technikų ir galvoja dar tiek pasiųsti.

Neišmušė JAV ambasados langų

LEOPOLDVILLE, Kongo. — Anglijos ir Prancūzijos ambasados kongiečiai išmušė langus, kadangi šios šalys nepritaria Jungtinių Tautų ginkluotiem veiksmams prieš Katangą. O prie JAV ambasados demonstrantai šaukė, "tegyvuoją Ameriką", nes ji duoda Jungtinėms Tautoms ginklų, lėktuvų kovai su Tshombės provincija.

dės sąjūdis už susijungimą su Australijos valdomais papuasais, 2 mil. gyventojų. Geriausiu atveju australai tikisi išgauti 10 metų laiko paruošti puslankinius žmones nepriklausomam ir, žinoma, "demokratiškam" gyvenimui. O per dešimt metų visos kolonijos bus jau gausios nepriklausomybę, sako australų pareigūnai Naujojoje Gvinėjoje.

LOS ANGELES - POMONA, CALIF.

Cikagietę dainininkę J. Miller išlydėjome į Havajų salas

Neperseniai p-lė Josephine Miller rašė mums, kad lapkr. 27-29 dienomis jina bus Tucson, Ariz., ir prašė, kad mes jai prišlystume adresą mūsų seserėčios, ponios Geraldine Marconi-Yowaišaitės, kuri gyvena Tucson. Esą, ji norėtų, bevišėdama pas savo dėdę ir pusbroli, susitikyti su Geraldina.

Ponia Geraldine Marconi, kaip ir josios tėvelis Yowaiša (dabar jau miręs), iš profesijos vaistinininkai. Josephinos ir Geraldinos tėveliai, kurie jau yra mirę, o taip pat ir mes, nuo senų laikų buvom artimi bičiuliai.

Be to, Josephine rašė, kad lapkr. 30 d. 8:30 val. ryto jina jau bus Los Angeles mieste ir apsisistos pas savo draugus, ponus Adams. Prisuntė ir tų žmonių telefono numerį. Josephine taipgi rašė, jog sekančią dieną, gruodžio 1, Matsonia laivu iš Los Angeles uosto išplauks į Havajų salas ir kad prieš išvykimą į laivą 2 v. po pietų turės savo "cocktail party". Girdi, ar galėsite jūs ten būti?

Lapkr. 30 d. apie 10 v. ryto, telefonuoju į ponų Adamsų rezidenciją Los Angeles mieste ir klausiu, ar jina nesulaukė viešnios iš Cikagos, p-lės Josephine Miller. Ponia Adams skardžiū ir aiškiu balsu atsako, kad Josephine jau ten. Po širdingų hello klausiu Josephiną, ar jina, iš savo apsirėžto laiko kelionėi, negalėtų nors valandą mums paukoti ir pas mus į Pomona atsilankyti. Jei, sakau, neturi kas galėtų atvežti, tai atvažiuosime persivežti, — tik 35 mylios. Jina, pasitarusi su p. Adams, pasakė, kad galės, ir kad p. Adams mielai noru atveš.

Po poros valandų jiedvi jau buvo mūsų namuose. Rašantysis jau gerokas laikas kaip buvo bemažes Josephiną. Tikrai buvo malonu su ja pasimatyti ir nuosirdžiai pasikalbėti.

Josephinos draugė, p. Adams, pasirodė nepaprastai įdomi asmenybė. Lietuvaitė, gimusi Rockford, Ill., gyvenusi Detroit,

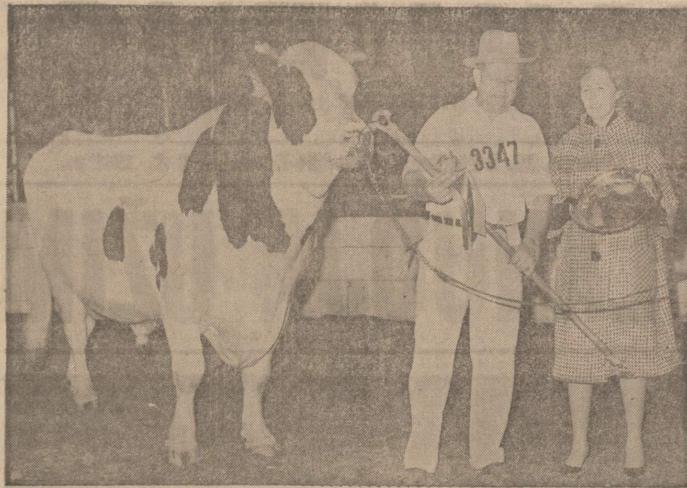
Mich., dabar gyvena Los Angeles mieste su savo vyru, sūnu Gordon, 17 m., ir keturmete, šviesaplauke puikia dukra Sandra. Jina dirba advokato raštinėje ir, be to, atliekamu laiku lanko kolegiją. Nepaprastai šneki eks-trovertė, tačiau, tuo pačiu metu, reikalui esant, turinti stiprius asmeniškų stabdžius. Labai mėgsta knygas, ypač iš filosofijos ir sociologijos srities.

Mes nebuvome buvę Los Angeles uoste ir nežinojome kaip pasiekti Pier 195, kur Matsonia laivas stovėjo. Gruodžio 1 d. rytą nuvykom pas savo pažįstamus ponus Robinsonus į San Pedro, Cal. Robinson savo laiku tarnavo uoste maitių viršininko pavaduotoju. Jis yra amerikietis, bet vedęs rockfordietę lietuvaitę, Margaret Ruskevičiūtę. Aišku, kad jam yra žinomi to uosto visi kampeliai. Tad tą rytą jis kartu su žmona mus ir nuvežė į uostą. Privežęs prie eskulatoriaus pasakė: "Užvažiuokite juo aukštyn ir ten pasiklauskite susirastė".

Matsonia laivų uostas pasirodė labai puikiai įrengtas. Netrukus mes įlipom į Matsonia laivo erdvius ir prašmatningus salonus, kuriuose buvo pristatyta daugybė stalų ir staliukų, o prie jų jau sėdėjo šauniai apsirengę ponai bei ponios ir gurkšnojamo hello klausiu Josephiną, ar jina, iš savo apsirėžto laiko kelionėi, negalėtų nors valandą mums paukoti ir pas mus į Pomona atsilankyti. Jei, sakau, neturi kas galėtų atvežti, tai atvažiuosime persivežti, — tik 35 mylios. Jina, pasitarusi su p. Adams, pasakė, kad galės, ir kad p. Adams mielai noru atveš.

Po poros valandų jiedvi jau buvo mūsų namuose. Rašantysis jau gerokas laikas kaip buvo bemažes Josephiną. Tikrai buvo malonu su ja pasimatyti ir nuosirdžiai pasikalbėti.

Josephinos draugė, p. Adams, pasirodė nepaprastai įdomi asmenybė. Lietuvaitė, gimusi Rockford, Ill., gyvenusi Detroit,

Holstein bulius "Boontuk" tarptautinėje gyvulių parodoje Chicagoje laimėjo čempionatą. Buliaus svoris — 2,250 svary.

beturi. Ką reiškia šampanas jaukioje draugystėje, tad pasitenkinam su "highball".

Ponia Robinsonai, palikę mus uoste, išvyko pas daktarą, kad p. Robinsonienėi sužeistą koją perrištų. Po pusvalandžio jie turėjo sugrįžti ir atvykti į laivą. Aš vaikščiojau iš Josephinos salono pro susigrūdusią ir šūkaujantį žmonių minią prie laivo įėjimo vietos, tikėdamas ten pasitikti ponus Robinsonus. Veltui vaikščiojau, Robinsonai sugrįžo pervelai. Paskutinį kartą sugrįžęs į Josephinos kampelį, jau jų ten neberadau. Iš salono ir visi kiti linksmieji palydovai jau buvo dingę. Kas čia dabar įvyko? Skubu prie išėjimo vietos, kur randu skersai išėjimo vietos, nuo grindų iki lubų, užtrauktą dratų tvorą. Susijaudinu ir manau, ar ir man teks, čia uždarytam, kartu su Josephine į Havajų salas traukti.

— Ei, fellow! — šaukiu į netoliese už tvoros stovintį patarnautoją, — kaip išeiti? — Kita puse, — jis pasakė.

Ak, girdėjau storu balsu laivo sireną baubiant, bet ką tai reiškė, — nesupratau. Tai buvo žemklas nekeliujantiems iš laivo išsikraustyti. Dabar jau buvau pasimetęs su saviškiais ir, atėjęs prie išėjimo vietos, turėjau nemažai vargo susirasti juos klykujančioje žmonių minioje ir orkestro dūdų garsuose, kurie veržėsi iš garsiakalbių į orą didžiausiu įtempimu. Orkestras grojo Havajų salų muziką šauniai ir jaudinančiai.

Kad ir kamšaty suradau savuosius. Dabar ant laivo denio atsiveikiname su mūsų mieląja Josephine linkėdami jai laimingos kelionės ir gero vėjo, nors ji ir neplaukė būrinu laiveliu.

Išlipę iš laivo, suradom ir ponus Robinsonus, kuriuos supažindinome su Josephina, dabar bestovinčia prie denio tvorėlės ir befilmuojančia mus stovintčius uosto pakrantėje. Laivo patarnautojas padavė Josephinai keletą spalvotų ritulių "konfeti", kurias Josephina mus klykujančius ir mosikuojančius mikliai apibarstė.

Pakuždejau jai, kad jina parašytų "Naujienoms" iš savo kelionės.

Dr. P. G. Luomons

BUDRIKO RADIO PROGRAMA

Pasiklausykite Budriko radijo programos sekmadienį iš stoties WHFC, 1450 kil., nuo 2 iki 2:30 val. po pietų. Girdėsite gražių lietuviškų dainų ir muzikos. Taipgi bus mįslių kontestas. Pereito mėnesio Budriko dovanas už mįsles laimėjo Stanley Karp, 3236 S. Emerald Ave., ir Stefanija Mažutienė, 2551 W. 47 St.

Pranešėjas

PRIETELIAU, GERIAUSIA DOVANA SAVO DRAUGAMS — UŽSAKYTI "NAUJIENAS"

SIŪLO KOMUNIZMĄ TRAUKTI Į TARPTAUTINĮ TEISMĄ

Boikotuoti Sovietų 5-gą ir nutraukti bendradarbiavimą

Kaip jau pranešta (žūr. "El-tos Inf." 47 nr.), Romoje įvyko tarptautinis kongresas prieš sovietinį pilietinį karą. Papildomai tenka pranešti, kad lapkr. 22 d. tame kongrese kalbą pasakė Viiko URT valdytojas dr. P. Karvelis. Pakartotiniu kongreso dalyvių pritarimu dr. Karvelis savo kalboje pasiūlė sovietinį komunizmą patraukti į Tarptautinį Teismą, kaip kad Niurnbergo buvo teisiamas nacizmas. Turint galvoje, kad vyriausias pasaulinio komunizmo vykdytojas yra Sovietų Sąjunga, kalbėtojas siūlė, kad laisvojo pasaulio valstybės pastatytų sąlygą Sovietų Sąjungai, atitaisyti skriaudas, Maskvos agresijos aktais padarytas, leisti tautoms už geležinės uždangos laisvai apsispręsti ir priversti gerbti pagrindines žmogaus teises komunistų valdomuose kraštuose. Jeigu sovietai šių sąlygų nepildytų, boikotuoti juos ir nutraukti bet kurį bendradarbiavimą su jais. Dabartinė koegzistencija toliau neįteisinga, jeigu sovietai neišsivadą siekti pasaulinio viešpatavimo. Komunistų partijai turėtų būti laisvajame pasaulyje tos pačios sąlygos ir tie patys teisiniai nuostatai taikomi, kaip nekommunistinėms partijoms sovietiniuose kraštuose. (E)

"NAUJIENOS" KIEKVIENO

DARBO ŽMOGAUS

DRAUGAS IR BIČIULIS

Sniečkus pripažįsta lietuvių naikinimą

Pasibaigus partijos 22-ajam suvažiavimui, visose sovietinėse respublikose pradėti rengti partinio aktyvo susirinkimai, kuriuose dar kartą apsvaistomos partinės direktivos. Toks pasitarimas įvyko ir Vilniuje. Žymiausias pasitarimo programos dalį užėmė Sniečkaus kalba, kurioje garbinama Lietuvos komunistų veikla nuo 20 iki 22 suvažiavimo, nurodoma visa eilė ūkinio, kultūrinio ir politinio darbo trūkumų, nušviečiami tolesnio Lietuvos sovietinimo planai.

Paliesdamas savo kalboje Stalino "nusikaltimus", Sniečkus pirmą kartą atvirai pabrėžė: "Kiek vertingų kadru būtų turėjusi Tarybų Lietuva, jeigu ne tos Stalino asmenybės kulto laikotarpiu nevaržomi siantėjusios nusikaltėlių intrigos!" ("Tiesa" nr. 272).

Ir ši kartą Sniečkus nusiplovė rankas, visą kaltę sumeddamas Stalinui ir visiškai neprisiimdamas Lietuvos komunistų, kurie nesvarstydami prisidėjo prie savo tautos trėmimų, naikinimo. Žinoma, jis ir kitaip negali pasielgti, nes laisvės ir žmogaus teisių šalyje nera, nei kalbos apie bet kokią teisingumą, tačiau svarbu tai, kad pats bolševikinis vadovas yra priverstas pripažinti tautos engimo faktus.

Paliesdamas vidaus gyvenimą, Sniečkus iškilmingai pareiškė: "Lietuvių tauta didžiai dėkinga komunistų partijai, jos centro komitetui ir tarybinei vyriausybei už nuolatinį rūpinimąsi tarybinių žmonių gerove ir laime". Apie ligšiolinį rūpinimąsi labai jau neigiamas išvadas galima padaryti pasiskaičius kad ir tuos pačius aukščiau pasakytus žodžius. "Rūpinimosi" dėka šimtai lietuvių buvo iš-

trėmti, įkalti į kalėjimus, nuolatose persekiojami ir engiami. Pats Sniečkus pripažino, kad iki šiol Lietuvoje labai lėtai vykdoma gyvenamųjų namų statyba ir remontas, gyventojai nepatenkinamai aprūpinami būtiniausiomis prekėmis, blogai dirba komunalinio ūkio ir buitinio aptarnavimo įmonės. Jau eilę metų nusikundžiama, kad darbo žmonės labai blogai aprūpinami butais, tačiau iki šiol padaryta taip mažai, kad šie skundai didėja metai iš metų. Ir ar gali už visa tai lietuvių tauta dėkoti, iš viso ar tinka čia bet kokie padėkos žodžiai?

Prasidėjus "nustalinimui", kai kurie lengviau tik žmonės emė galvoti, kad Sovietų Sąjungoje tikrai daug kas keičiasi gerojon pusėn. Tačiau tai netiesa. Tas pats Sniečkus toliau savo kalboje sako:

"Ryžtingai kovodama su asmenybės kulto pasireiškimais, partija visumom saugoja ir saugos komunistų ir visos liaudies pripažintą partijos veikėjų, ištikimai tarnaujančių liaudžiai, komunizmo reikalui, autoritetą". (E)

You can have CONFIDENCE

in a growing America

Today's record-breaking research will result in whole new industries, millions of new jobs... more opportunities for all. The long-range trend of the economy is UP!

Send for free booklet, "The Promise of America", Box 340, New York 18, N. Y. Published as a public service in cooperation with The Advertising Council.

Skelbkites "N-nose"

NAUJIENOS — tai geriausia dovana Kalėdoms

Užsakykite NAUJIENAS savo tėveliams, giminėms ir artimiesiems. Užsakykite jas dabar, kad gautu įdomų ir didelį švenčių numerį, ir kad vėliau juos kasdien lankytų išsisa meta.

Metams NAUJIENOS Chicagoje kainuoja \$15.00, kituose JAV miestuose ir Kanadoje \$13.00, o užsienio miestuose \$16.00.

P pinigų siųskite tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILLINOIS.

GRAŽIŲ LIETUVIŠKŲ IR ANGLIŠKŲ KALĖDINIŲ ATVIRUKŲ

lite nusipirkti "Naujienų" ofise arba užsisakyti paštu.

"Laisvės Varpų" dvylikos atvirukų

rinkinio kaina \$3.00

Dešimt atvirukų rinkinio kaina . . \$1.00

Dvylikos atvirukų rinkinio kaina . . \$1.00

Užsakant paštu reikia pridėti 25 centus persiuntimo išlaidoms.

"NAUJIENOS",

1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

INVEST IN UNIVEST

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

CURRENT Dividend Rate

4 1/2% per annum

Effective April 1, 1960

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1600 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. Phone HAYmarket 1-3070

INSURED

All accounts insured to \$10,000 by an Agency of the United States Government.

* Universal Investment Share Account

Taupykite ir darykite paskolas Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkės centre, 6239-45 South Western Ave., kur Chicago Savings Bendrovė teikia prieinamiausias sąlygas paskolų aplikantams ir apdrausto patarnavimo taupytojams per 37 metus.

CHICAGO SAVINGS yra viena iš įdomiausių ir gražiausiai įrengtų Taupymo Bendrovių visoje Chicagoje. Taupytojų patogumui: naujaisi įrengimai, du dideli kiemai automobiliams (vienas įvažiavimas iš Western Ave.) ir daug nemokamų patarnavimų pinigų taupantiems nariams.

KVIEČIAME.

Chicago Savings & Loan Ass'n

6245 So. Western Avenue

Chicago 36, Illinois

GRovehill 6-7575

JOHN PAKEL, Jr. — President

JOHN PAKEL, Sr. — Chairman

SIŪLO ADV. KAL TEISEJO PAREIGOMS

Charles P. Kal

Lietuvių Demokratų Lygos vadovybė nutarė prašyti Chicago merą Richard J. Daley, kad jis įtrauktų į demokratų partijos Circuit ar Superior Court kandidatų sąrašus ir lietuvių advokatą Charles P. Kal. Ateinančių metų čikagiečiai rinks daug naujų teisėjų, tai Lyga norėtų, kad ligame kandidatų sąrašė būtų pastatytas ir išrinktas bent vienas lietuvis.

Adv. Kal jaunas atvyko į šią šalį, čia baigė teisės mokyklą ir nuo 1923 metų verčiasi advokato praktika. 1932 metais įsikūrė Chicagoje ir visą laiką čia gyvena. Marquette Parke jis turi savo rezidenciją, 6429 So. Washtenaw Ave., kur gyvena su savo žmona Helen. Advokatas Kal užaugino sūnų Darwin P. Kal, kuris taip pat baigė aukštus mokslus, įsigijo teisės verstinės advokatura ir dirba tame pačiame ofise, kurį turi jo tėvas 6322 S. Western Avenue. Adv. Darwin P. Kal taip pat yra vedęs ir augina šeimą. Advokatas Charles P. Kal keliais atvejais yra turėjęs, be pagrindinio savo ofiso, savo įstaigos skyrius ir kitose kolonijose, kad galėtų aptarnauti klientus. Adv. Kal įstaigoje, be jo sūnaus, dirba keli kiti advokatai.

Adv. Charles P. Kal yra įsitraukęs į demokratų partijos

veiklą. Ilgus metus jis dalyvauja visuomeninėje kovoje ir kviečia kitus dalyvauti. Jis yra demokratas, daug padėjęs įvairiems demokratų lyderiams laimėti rinkimus. Jis glaudžiai bendradarbiavo su kongreso atstovu Sabbath, dalyvavo rinkiminėje kovoje už buvusį gubernatorių Horner. Jis atstovavo lietuviams Illinois demokratų vadovybėje ir sakė kalbas Roosevelto kampanijos metu. Dešimt metų jis buvo Precinct Captain, o vėliau Thomas J. Courtney laikais, jis buvo paskirtas prokuroro padėjėju. Kai miesto reikalus tvarkė Barnett Hodes, adv. Charles P. Kal dvejus metus buvo Corporation Council narys.

Kiekvienoje rinkiminėje kovoje adv. Charles P. Kal yra dalyvavęs. Jis buvo vienas Lietuvių Demokratų Lygos organizatorių ir ilgą laiką jos vadovybės narys. Jis pats įsitraukia į rinkiminę kovą ir kitus kviečia joje dalyvauti. Labai dažnai leiddamas demokratams naudotis savo ofisu ir telefonais, apmokėdamas susidariusias išlaidas iš savo kišenias.

Keliais atvejais, kai negalėdavo išjudinti platesnių sluoksnių ir komitetų, pats savo pinigais ir savo atsakomybe spausdindavo laiškus ir siuntinėdavo balsuotojams ir politikieriams, išdėstydamas savo mintis ir reikalavimus. Visuomet turėdavo galvoje lietuvių reikalus, patardamas mūsų tautiečiams organizuotis ir aktyviai dalyvauti rinkiminėje kovoje.

Be politinės veiklos, adv. Charles P. Kal yra veiklus narys šių organizacijų: Illinois Bar Association, American Bar Association, South Side Bar Association, South Shore Country Club, Marquette Manor Chamber of Commerce, Knights of Columbus, Knights of Lithuania, Lithuanian American Lawyers Association ir įvairių kitų. Visoje eilėje organizacijų jis yra ne vien mokesčius mokantis, bet veiklus narys, įeinąs į valdybas

Pasikeitimai socialinėje apsaugoje

Thomas E. Denton (Socialinės Apsaugos Distrikto Įstaigos 1425 S. Racine, Chicago, Ill., valdytojas)

Socialinės apsaugos įstatyme neseniai buvo padarytas vienas pakeitimas, kuris "nors ir nežymus, tačiau tiesioginiai ar ne-

įvairius darbo komitetus. Chicago merui pasiūstame rašte veikėjai primena, kiek adv. Charles P. Kal yra pasidaravęs demokratams rinkimų ir rinkimų metu. Jie nori, kad Charles P. Kal būtų įtrauktas į rinkiminį sąrašą ir kad bent vienas lietuvis būtų Circuit arba Superior teismuose.

Merui Daley pasiūstą raštą pasirašė Lietuvių Demokratų Lygos pirmininkas Albert Preibis, Lygos sekretorius Jack L. Jatis, politinis patarėjas Al Kumskis, Dr. J. A. Vaičiulis, K. Žirgulis ir J. Skeivys. LDL

tiesioginiai paliečia kiekvieną jaunesnį kaip 72 metų amžiaus, gaunančių seno amžiaus ar našlio (ės) į "pensiją išėjimo" pakeitimus.

Pagal senąjį įstatymą asmuo galėjo uždirbti 1,200 dolerių ir gauti savo socialinės apsaugos mėnesinį čekį. Tačiau vienas doleris buvo sulaukytas už kiekvienus du dolerius, uždirbtus tarp 1,200 ir 1,500 dolerių sumos, ir vienas doleris už kiekvieną dolerį, uždirbtą virš 1,500 dolerių sumos. Pagal naująjį įstatymą tik vienas doleris yra sulaukytas už kiekvienus du, uždirbtus tarp 1,200 ir 1,700 dolerių sumos ir vienas doleris už kiekvieną, uždirbtą virš 1,700 dolerių sumos.

Tai reiškia, kad pagal naują įstatymą asmuo, galįs gauti socialinės apsaugos išmokėjimus, gali uždirbti ligi 1,700 dolerių ir gauti daugiau kartu su visais socialinės apsaugos mokėjimais, negu pagal seną įstatymą. Žinoma, už kiekvieną dolerį, uždirbtą virš 1,700 dolerių sumos, vienas doleris yra sulaukytas.

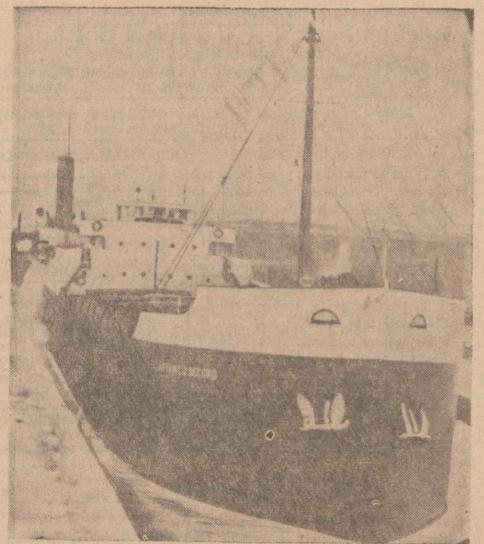
Šio pakeitimo svarbi pusė yra ta, kad jis yra pritaikomas šiems metams. Žmonės, gauną socialinės apsaugos mokėjimus ir uždirbą per 1,500 dolerių ar daugiau, gali gauti daugiau informacijų apie šį pakeitimą, kreipdamiesi į savo artimiausią Socialinės Apsaugos Įstaigą.

Nėra padarytų pakeitimų nuostatose, kur, nežūrint, kiek pensininkas uždirbtų per metus, jis gaus savo mokėjimus, kai jam sueis 72 metai, ar kur jis neuždirba daugiau kaip 100 dolerių nei atlieka didesnio darbo savo išlaikymui.

Apiplėšė didžiulę maisto krautuvę

Trys banditai ketvirtadienį apiplėšė didžiulę Farmer's Market maisto krautuvę, esančią 4137 N. Elston. Plėšimas įvyko apie 10 val. vakare, kai buvo rengiamasi krautuvę uždaryti. Žmonių krautuvėje dar buvo apie 100.

Pasigrobu iš kasininkės apie \$10,000, plėšikai pabėgo.

"C. D. Secord", Kanados laivas, 9,000 tonų, atsidūrė bangu ir vėjo valioje Superior ežere, nulūžus sraigto sparnams.

SKAITYKITE NAUJIENAS

№4711. Kalėdinis Patarėjas

№4711. KÖLNISCH Eau de Cologne

nuo \$1.85 iki \$17.00

№4711. KÖLNISCH Eau de Cologne

\$2.90, \$4.00, \$4.85

№4711. TOSCA Eau de Cologne

nuo \$1.85 iki \$12.00

№4711. TOSCA Eau de Cologne

\$3.95, \$5.00

№4711. TROIKA Eau de Cologne

\$3.50

№4711. ALT RHEINISCH LAVENDEL Eau de Cologne

\$2.25, \$3.25

№4711. SHAHI Eau de Cologne

\$2.50, \$4.00

№4711. TOSCA PARFÜM

\$3.00, \$5.00, \$7.50

№4711. FEINSEIFEN Eau de Cologne ir Lavendel

\$2.00, \$3.25 už pakelį su 3 gabalais

№4711. WEISSE ROSE GLYZERIN SEIFE

\$1.65 už pakelį su 3 gabalais

№4711. VYRUI

Skutimuisi muilas \$1.35

Skutimuisi vanduo \$1.10, \$2.00

Sirfix FRISIERCREME \$1.10 plus Steuern

DOVANOK IŠ ŠIRDIES,

bet ką bedovanotum — pridėk "4711".

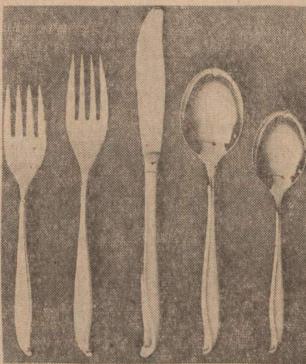
GAUNAMAS VISOSE GEROSE IMPORTUOTŲ PREKIŲ BEI SPECIALIOSE KRAUTUVĖSE

4 1/2%

JOIN OUR STAINLESS CLUB!

International Silver dirbtuvėse lietas pnikus 5 vienelių stalo setas bus Jums įteiktas, jei atidarysite \$100.00 ar didesnę sąskaitą, arba tokią sumą pridėsite prie dabartinės sąskaitos. Užėikite pas mus ir pasiteiraukite smulkmenų!

Nauja aukšta dividendų investavimo sąskaitoms rengiamės mokėti nuo 1962 m. sausio 1 d.

TURTAS VIRŠIJA \$20,000,000.00

ALBERT J. AUKERS, Prezidentas

VALANDOS:

Pirmad. nuo 9 iki 4
Antradi. " 9 iki 4
Trečiadieniai uždaryta
Ketvirt. nuo 9 iki 8
Penktadi. " 9 iki 6
Šeštadieniai " 9 iki 1

District Savings

AND LOAN ASSOCIATION

3430 South Halsted Street • Chicago 8 • Cliffside 4-0104

Įsteigta 1897 metais.

VIETA AUTOMOBILIAMS ĮSTAIGOS KIEME.

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill.
Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:	
In Chicago \$15.00 per year, \$8.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.	Kitose JAV vietose ir Kanadoje metams \$13.00 pusei metų \$7.00 trims mėnesiams \$4.00 vienam mėnesiui \$1.50
10 cts per copy, 10 c. on Saturday	Užsienioose metams \$16.00 pusei metų \$8.00 vienam mėnesiui \$1.50
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose metams \$15.00 pusei metų \$8.00 trims mėnesiams \$4.00 vienam mėnesiui \$1.50	Naujienuos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienuos Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAYmarket 1-6100. Pinigus reikia slūgti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.
NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12-tos.	

Vakarai nesutaria dėl Katangos

Jungtinės Valstybės remia JT generalinio sekretoriaus U Thanto pastangas priversti Katangos provinciją paklusti centrinei Kongo vyriausybei. Katanga nori atsistiegti nuo Kongo ir būti nepriklausoma.

JT suteikė U Thantui įgaliojimą panaudoti visas priemones, neišskiriant ir ginkluotos jėgos, prieš Katangos separatizmą. Katangos prezidentas Moise Tšombe tam priešinosi, ir dabar faktiškai eina karas tarp JT ir Kongo vienoje pusėje ir Katangos antroje.

Bet Britanija, Prancūzija ir Belgija protestuoja prieš JT ginkluotos jėgos naudojimą Katangoje. Prancūzija laikosi santurčiau, o Britanija ir Belgija viešai kaltina gen. sekretorių U Thantą, kad jisai, kovodamas prieš Katangą, išėjo iš savo kompetencijos ribų. Gen. sekretoriaus pareiga esanti taikinti ir tarpininkauti, o ne kariauti.

Tokiu būdu tarp Vakarų sąjungininkų vėl įvyko skilimas — panašiai, kaip Suezio krizės metu, kai Amerika rėmė Egipto Nasserį prieš anglus, prancūzus ir Izraelį.

Anglai, belgai ir prancūzai yra įdėję daug kapitalų į Katangos pramonę, ir tų investicijų savininkai, matyt, nori, kad Katanga atsiskirtų nuo Kongo. Bet Kongas, netekęs turtingiausios savo provincijos, vargiai bepajėgų tvarkytis ekonomiškai ir politiškai. Jo gamtos resursai neišvystyti, gyventojai neapšviesti.

Amerikoje ne visi pritaria Kennedy administracijos nusistatymui remti centrinę Kongo vyriausybę ir gen. sekretoriaus Thanto akciją Katangoje, bet kažin ar būtų geriau, jei Washingtonas stovėtų nuošaliai, kai į Kongą skverbiiasi Rusijos, Čekoslovakijos ir kitų komunistinių šalių „diplomatai“?

Afrikos respublikoms teks pasisakyti

Amerikos Valstybių Organizacijai (OAS) priklausančių 21 respublikos užsienio reikalų ministrai netrukus susirinks svarstyti, kas darytina Kūbos atžvilgiu, kurios premjeras Fidel Castro viešai prisipažino esąs komunistas.

Peru įteikė OAS nariams skundą prieš Kūbą, kad pastarosios diplomatai užsiima komunizmo infiltravimu visame Vakariniame Pusrutulyje ir kad Kūba virto sovietų bloko įrankiu. Kolumbija, pritaridama šitiems kaltinimams, sako, kad Kūbos veikla pažeidžia Tarp-Amerikinės Sutarties nuostatus, pasirašytos 1947 m.

Užsienų reikalų ministrų konferencija turės jų skundus spręsti. Mažų mažiausia, ką ji galėtų nutarti, tai — nutraukti diplomatinius santykius su Kūbos diktatūra. Veikiausia, bus pasiūlymų ir paskelbti prieš ją

APŽVALGA

ŠLEIVA FILOSOFIJA

Aprašydamas Vliko pilnates posėdžius New Yorke, įvykusius lapkričio 25-26 dienomis, „Vienybės“ reporteris tarp kitko pastebi, kad pirmą kartą šiuose posėdžiuose dalyvavo šiomet Alto atstovas Dr. P. Grigaitis. Ir sako:

„Dr. P. Grigaitis, tiesa, pasiskundė, kad ALTui kadaise pripažinta monopolio taisyklė imta laužyti, tačiau, būdamas patriotas ir realus politikas, jis to monopolio beatodairiškai nebegynė. Manytina, kad, tą reikalačius, greit ir be pykčio bus rasta nauja tvarka.“

Jokios „monopolio taisyklės“ Altas sau nereikalavo ir Vliko „pripažinimo“ neprašė. Įsikūrus 1940 m., Altas apjungė politiškią sąmoningą Amerikos lietuvių pagrindines ideologines sroves ir vieningai veiklai dėl Lietuvos išlaisvinimo. Kai po karo Europoje atsirado Vlikas, užsimezgė tarp Alto ir Vliko bendradarbiavimo ryšiai, pagrįsti susitarimu, kad Altas veikia JAV-bėse, o Vlikas visose kitose šalyse, atseit, „globališkai“.

Taip buvo visų suprata ir šiuo abiejų organizacijų sutartu pagrindu buvo bendradarbiauta. Laiks nuo laiko įvykdavo pasitarimai abiejų organizacijų nusistatymui arba konkrečios akcijos planams suderinti tuo arba kitu einamuoju klausimu.

Bet paskutiniu laiku Vliko vadovybė pradėjo kištis ne į savo veikimo sritį. Iš to kilo nesupratimai, dėl kurių Alto Vykdomas Komitetas pareiškė nepasitenkinimą ir į kuriuos atkreipė Vliko suvažiavimo dėmesį Vykdom. Komiteto sekretorius.

New Yorke posėdžiuose ir kai kuriuose laikraščiuose buvo balsų, kad „aplinkybės dabar kitokios“, negu kad buvo prieš 10 ar 15 metų; todėl tie susitarimai, kurie buvo padaryti anksčiau, šiandien jau negalioja. Šita mintimi vadovaujasi ir aukščiausi paminėtas „V.“ reporteris.

Tačiau užmirštama vienas mažas dalykas. Jeigu buvo dviejų pusių laisvu noru priimtas, o ne kieno prievarta įbruktas, susitarimas, tai jisai negali būti

„ekonomines sankcijas“. Bet yra Lotynų respublikose komunizmo pataikūnų, kurie nenori pyktis su Kūbos diktatorium. Tačiau Jungtinės Valstybės, tur būt, nesistengs jiems įtikti, kaip kad būdavo daroma anksčiau.

„ekonomines sankcijas“. Bet yra Lotynų respublikose komunizmo pataikūnų, kurie nenori pyktis su Kūbos diktatorium. Tačiau Jungtinės Valstybės, tur būt, nesistengs jiems įtikti, kaip kad būdavo daroma anksčiau.

laužomas arba keičiamas vienašališku veiksmu. Jisai gali būt pakeistas tik susitarimo keliu.

Tai visai paprasta, o betgi svarbi viusotinio gyvenimo taisyklė. Kai jos nesilaikoma tautų santykiuose, tai išskyla pavojingi tarptautiniai konfliktai. O kai ji laužoma tautos viduje, tai pasidaro suirutė, kova vienu prieš kitus ir kitokios negerovės.

Mes piktinamės, kad Stalinas ir Molotovas paneigė pasirašytas su Lietuva sutartis, „pasikeitus aplinkybėms“. Vakarų tautos protestuoja prieš Chruščiovo užsimojimą pasiglemžti Berlyną, nepaisant karo metu ir po karo pasirašytų susitarimų tarp Rusijos ir Vakarų demokratijų. Chruščiovas nori tuos susitarimus nubraukti dėl to, kad jie esą „atgyvenę savo laiką“.

Net ir kontraktas tarp dviejų asmenų, jei susitarta laisvai ir gera valia, yra respektuojamas.

Tai kodėl šitas abipusio įsipareigojimo principas turi būt ignoruojamas santykiuose tarp lietuvių organizacijų?

Patriotizmas to nepateisina. Nepateisina ir „pasikeitusių aplinkybių“ argumentas.

MIRĖ K. PREIKŠAS

Lietuvos okupantų draugai Amerikoje gavo žinią iš Vilniaus, kad nuo širdies priepuolio mirė gruodžio 5 d. Kazys Preikšas, sulaukęs 58 metų amžiaus. Jisai buvo dvaro darbininkas, paskui kalvis ir krovikas. Siek tiek pasimokęs agitatorių kursuose Maskvoje, buvo atsijęs į Lietuvą kelti „revoliuciją“. Okupuotoje Lietuvoje Preikšas buvo, 1959—61 metais „užsienio reikalų ministras“.

Jisai tarnavo, žinoma, ne Lietuvos darbo žmonėms, o jų pavergėjams ir išnaudotojams, kaip Mickevičius - Kapsukas, Aleksa - Angarietis ir kiti panašūs pardsidavėliai, bet buvo už juos tamsesnis, todėl nepakilo aukščiausi užsienio reikalų „ministro“, kuris tarybinei Lietuvos valdžiai reikalingas taip, kaip penktas ratas vežimui.

„cypinyčią“. Ta „cypinyčia“ buvo tam tikras namas, kuriame blūgai maitino ir duodavo juodus drabužius. Bet svarbiausia, kasdien atleidavo po tris kartus tam tikras „mokytojas“. Jis, varpui suskambinus „Angelas apreiškė“, įėjęs paklausdavo:

— Kas jėjo?
— Dvasia šventoji, — atsakydavo visos kartu. Tada „mokytojas“, liepęs visoms sugulti asloj, piekdavo (6) kiekvienai tam tikru „gysliniu“ per „dugną“, kiek kuriai buvo nuteista. O kuri buvo jau antrą kartą nusikaltusi, tą, be to, dar kasdien varydavo į molio mynimo darbą; nusikaltėlė, įsikibusi į arklio uodegą, turėjo eiti ir minti molį.

Ūkininkams buvo įsakoma, kada ir ką turį dirbti ir per kiek laiko baigti. To neįpildžiusieji turėjo atkentėti rykščių ar tolygią kitą bausmę.

Samdininkai turėjo nuo Naujų Metų iki Trijų Karalių turėti sau vietą, o vietos neturįs buvo statomas į tam tikrus „pakūtos ūkius“, kur buvo parinktas griežtas ūkininkas. Ūkininkams buvo draudžiama priimti pas save išėjusius iš kito ūkininko darbininkas, arba ateinančioms metams kalbinti anksčiau kaip po šv. Mykolo. Samdininkui nevalia buvo mokėti algos anksčiau nei pagerinti nustatyto išlaikymo. Tikslai pasitarintieji galėjo duoti grynesnę duoną.

Cape Canaveral (Fla.), kur į milžinišką Atlas raketą įdedama Enos šimpanzė prieš pat jos išsivymą į erdvę. Šimpanzė sėkmingai atliko erdvės kelionę, du kartus apskrisdama aplink žemę.

LAISKAI IŠ BŪSIMOJO ROJAUS

Mūsų spauda kartais deda laiškus, patekėjusius į šjapus iš Ok. Lietuvos, kurie nematė cenzūros. Tokius laiškus deda ir rusų emigracinė spauda. Pateiksime joms du laiškus, kurie buvo atspausdinti „Posev“ savaitraštyje. Abu iš rugpjūčio mėn., ir iš pat vidurio Sovietų imperijos. Pirmas liečia vieno kolchozinių pareigojimo principas tarp darbininko gyvenimą iš Saratovo miesto.

„Mūsų kaime dabar yra sovchozas (valst. ūkis), dirbama po 7 valandas per dieną ir mokama po 60 rublių į mėnesį. Kiekvienai melžėjai yra paskirta po 20 karvių. Melžėja gauna atlyginimą tik už milžimą, o gyvulių šėrimas, tvartų išvalymas ir kitai darbai neįeina į atlyginimą, už tai nieko nemoka.“

Darbininko šeimos maistas sudaro: duona, gabaliukas dešros, arbata, o dieną — sriuba be mėsos. Pagrindinis kolchozinių maistas: kopūstai, agurkai, bulvės, truputis lašinių. Mūsų kaime duonas dabar niekas nekepa, jos turime pirktis iš miesto, valdiškojo krautuvė. Duonos atvešto vieną kartą visai savaitei, ji sudžiūvusi, sunku ir bejakti. Už darbadienį gavome po kilogramą (2 sv.) javų, bet jau sudygsių, o pinigų dar negavome ir vargu ar gausime. Trobose beveik jokių baldų, tik suolai.

Ziemą tenka troboje ir savo gyvuliukus, kuailes ar veršukus laikyti, nes nuosaviems gyvuliams jokių patalpų neduoda. Kai kurie kolchozinkai žiemos metu išeina uždarbiauti į miestus. Vidutinis ūdarbis 70 rublių per mėnesį. Pragyventi su šeima iš tokio atlyginimo negalima, mirsi bažu, tad tenka dirbti ir žmonoms. Mano sesuo užrakina tris savo vaikus (vyriaus-

lio laukiam, kaip gyvensim — nežinau. Aš viską paukočiau, kad tik galėčiau geriau pavalgydinti savo vyrą ir būsimą mažuką. Jam gi, vargšui, mano Aleksėjui, tenka labai sunkiai dirbti, o pilvas pustuštis. Vakar jis net vežimėlių mūsų būsimajam nupirko, bet žinoma, pigiausia. Turime pažadą, kad už metų mums duos butelį, žinoma, jei gerai bus vykdoma statyba ir jį galės įrengti ...“

Štai ką byloja tie du laišukai iš būsimajo rojaus Sovietų Sąjungoje. Visi neseniai buvome skaitę apie Nikitos pažadą jo imperijos gyventojams, kad už 20 metų jie turės tikrą žemės rojų.

Tuos abu laiškus būtinai turėtų persispausdinti „Vilnės“ redaktorius draugas Jokubka, kuris „Vilnės“ 224 nr. irgi, kaip ir jo naujasis bosas Nikita (seniau Stalinas) tvirtina ir rašo: „Bet paklaus tarybinį žmogų, kiekvienas atsakys, kas bus po 20 metų. Jiems ateitis išplaukia iš TSKP programos, kurioje nutiestas gyvenimo kelias žygiuoti į komunistinę visuomenę“.

Vienas dalykas programa, o visai kitas — realus gyvenimas. TS komunistinė partija jau 40 metų vykdo savo programą. Kiek jau visokių pefilektų ir semiletų praėjo, o tikrovė tokia, kaip kad tie laišukai vaizduoja. Bene geriausias kelias būtų, jei Jokubka pats asmeniškai, palikęs čia savo taip jam nemielą amerikonišką butą ir kapitalistinę padangę, kurioje jam taip sunku kvėpuoti, nuvyktų tenai padėti tą programą įgyvendinti, tada jam nereikėtų tvirtinti, „Vilnės“ 224 nr., „Tarybinis žmogus turi tikslą sukurti komunizmo materialinę-technikinę bazę. O koks mūsų tikslas? Drebiti, kad rytoj nebūtum palėistas iš darbo“.

V. S.
Pasveikink savo draugus per „Naujienuos“

PETRAS RUSECKAS

Baudžiava

KAS GI BUVO TOJI BAUDŽIAVA

23.

O daktaras K. Grinius pirmutinis dar per 1905 m. revoliuciją aiškiai nurodė ir kokiais pagrindais ta žemė reforma turi būti įvykdyta: „Visa žemė su giriomis, pelkėmis, vandenimis turi prigulėti visiems krašto gyventojams“. Bet „teisingenis žemės valdymas gali... įvykti, kai Lietuva pati valdysis, kai caro jungas bus nugriautas, kai viso krašto valia bus Lietuvos Seimo rankose. Tasai Seimas... žemės valdymą irgi sutvarkys.“

Ir visų čia suminėtu ir daugelio kitų asmenų, organizacijų, laikraščių ir p. žodžiai, reikalavimai bei pastangos dykai neprapuolė: Nepriklausoma Lietuva jų reikalavimus bei pranašystes įvykdė.

Ir tik Nepriklausomos Lietuvos įvykdyta ar dar tebevykdoma žemės reforma galutinai likviduoja baudžiavą, nors jos pasekos dar ir šiandien vienaip ar kitaip mūsų gyvenime reiškiasi ir dar ilgai reikšis.

ATSIMINIMAI
TELSIŲ IR KRETINGOS APSKRITYS.
RIETAVO KUNIGAİKŠCIO I. OGINSKIO DVARE.

Ponas buvo katalikas, mokąs žemaičių kalbą, vedęs turėjo du sūnus: Bagdoną ir Mykolą, o žmoną ėmęs caro Aleksandro I-jo freilina.

Dvaras apėmė tris valsčius: Rietavo, Andriejavo ir Veiviržėnų. Žemės valdė apie 30.000 ha baudžiauninkų ūkių, apie 15.000 ha palivarkais valdomų, apie 15.000 ha servitutu bei bendrų ganyklų miškuos ir apie 5000 ha savų miškų arba „šventinių“ (1).

Pono administracija buvo: instigatoriai (2), vaikai, launinkai (3), kliučvaiciai (4), šimtininkai, dešimtininkai. Miškų administracija: urėdas, laučas, obermedinčiai, medinčiai.

Teismai: valto, vaitų suvažiavimas ir aukščiausias — paties kunigaikščio. Bausmes skirdavo tokias: vaito teismas: plakti rykštėmis iki 50 rykščių, savaitė kasti griovius arba skaldyti akmenis, eiti per savo launinkystės ūkininkus, apsakant jiems savo nuodėmę ir t. t.

Vaitų suvažiavimas galėjo teisti iki 100 rykščių, iki mėnesio prieš griovių arba akmenų. Patsai kunigaikštis paprastai teisdavo: išvaryti iš valdomo ūkio, paimti iki 12 metų į savo tam tikrą „parupkyną“ (kumetynas) ir atiduoti į rekrutus.

Vaikiną, prigavusį merginą, paimdavo keleriems metams „parupkynan“, o merginą, pavainikį vaiką (5) iš jos prieglaudon atėmus, keliems mėnesiams padėdavo į

„cypinyčią“. Ta „cypinyčia“ buvo tam tikras namas, kuriame blūgai maitino ir duodavo juodus drabužius. Bet svarbiausia, kasdien atleidavo po tris kartus tam tikras „mokytojas“. Jis, varpui suskambinus „Angelas apreiškė“, įėjęs paklausdavo:

— Kas jėjo?
— Dvasia šventoji, — atsakydavo visos kartu. Tada „mokytojas“, liepęs visoms sugulti asloj, piekdavo (6) kiekvienai tam tikru „gysliniu“ per „dugną“, kiek kuriai buvo nuteista. O kuri buvo jau antrą kartą nusikaltusi, tą, be to, dar kasdien varydavo į molio mynimo darbą; nusikaltėlė, įsikibusi į arklio uodegą, turėjo eiti ir minti molį.

Ūkininkams buvo įsakoma, kada ir ką turį dirbti ir per kiek laiko baigti. To neįpildžiusieji turėjo atkentėti rykščių ar tolygią kitą bausmę.

Samdininkai turėjo nuo Naujų Metų iki Trijų Karalių turėti sau vietą, o vietos neturįs buvo statomas į tam tikrus „pakūtos ūkius“, kur buvo parinktas griežtas ūkininkas. Ūkininkams buvo draudžiama priimti pas save išėjusius iš kito ūkininko darbininkas, arba ateinančioms metams kalbinti anksčiau kaip po šv. Mykolo. Samdininkui nevalia buvo mokėti algos anksčiau nei pagerinti nustatyto išlaikymo. Tikslai pasitarintieji galėjo duoti grynesnę duoną.

Apsivesti be pono leidimo irgi nebuvo galima (7). Jei kas pranešė, kad kuris vaikinas mylinasi su kuria mergina, ar yra mačė vienuose besiglamonėjant, arba karčiamoje begeriant, tuojau vaikingą prie griovių pristatydavo, o merginą mėnesiui ar daugiau į juodus drabužius įvilkdavo.

Už girtavimą vyrus paprastai baudavo, išvarydami prie „girtuoklių kalvės“ akmenų skaldyti. Ta kalvė buvo prie kelio; jos duryse buvo išpauštas žmogus su papirusiais plaukais, rankoje iškėles butelį ir visas nudrįskęs. Į tą paveikslą akmenų skaldytojai turėjo rodyti kiekvienam praėviui ir, nieko nesakydami, toliau skaldyti.

Nuoma (ėžys) už valdomų ūkių žemę buvo labai aukšta: už ūkį 20 ha 6 rubliai arba dvi karvės; be to, dar turėjo eiti su pora arklių vieną dieną mėšlo vežti, vieną dieną rugių piauiti, vieną dieną su pora arklių rugių ar šieno vežti ir žiemą suvežti aktainį (sieksnį) malkų ir 30 rąstų arba atlikti kitą tolygų lažą.

Jei kuris baudžiauninkas įskųsdavo ponui jo valdininkus už jų nesąžiningumą arba per žiaurų baudimą, ponas visada išklausydavo ir, išskluses, užuojautai pareikšti, duodavo nukentėjusiam taure degtinės. Tačiau pačių valdininkų už baudimą nebausdavo, išskiriant priplakimą iki mirštant.

Iš ūkių bū nusikaltimo nevarydavo. Tikslai prieš baudžiavą panaikinant išvarė visus Girėnų kaimo ūkininkus iš ūkių, padarydamas didelį Girėnų palivarką.

1930 m. sausio 15 d. St. Kuzminkas.

1) Apie Iriniejus Oginskio dvarų tvarką ir ypač jo gerus darbus mūsų jau yra rašyta pults. 35 ir 52. Čia papildomai paduodame tikslesnį žinių apie šio nepaprasto, kaip aniams laikams, dvarininko dvarus ir jų sutvarkymą:

Visi I. Oginskio dvarai turėjo 52.000 deš. žemės ir buvo suskirstyti į 3 vaitystes; iš viso buvo 97 kaimai su 1200 valstiečių kiemų, kuriuose gyveno 696 šeimos iš 9211 asmenų. Beveik visi kaimai buvo išskirstyti į vienkiemius ir visi baudžiauninkai buvo gyvenininkai.

Buvo šios įstajogs valsčių kasos su 30.000 rublių kapitalo; vaitysčių kasa — 20.000 r.; taupomoji kasa su 80.000 r.; buvo skolinama iš 6%; kasa pastolėms duoti.

Vaitai buvo renkami visų ūkininkų ir dvarininko tvirtinami. Teismai spresdavo gyventojų ginčus.

Gyventojai buvo visiškai savo trobesių savininkai ir galėjo juos pardavinėti, bet žemė priklausė dvarui.

Zydams buvo leidžiama vaikščioti po kaimus tik su lenkiškai ir žemaičiųškai išspausdintu leidimu.

(Būs daugiau)

District Savings žingsniuoją su visais

Taupytojams mokės 4 1/2 %

Tamas Janulis

District Savings and Loan Association jau žingsniuoją kartu su visomis didesnėmis taupymo bendrovėmis. Iki šio mėto ji mokėjo 3, 3 1/2, o vėliau net 4%, bet nuo ateinančių metų sausio 1 dienos ji jau mokės savo taupytojams 4 1/2% investavimo sąskaitom, kaip moka visa eilė Chicago ir priemiesčių taupymo bendrovių. Lietuviams, ypač bridgepor-

tečiams, tai labai maloni žinia, nes iki šio mėto pati seniausioji ir seniausioje lietuvių kolonijoje esanti taupymo įstaiga mokėjo mažesnius dividendus, negu kitos bendrovės. Keli taupytojai, ieškodami didesnių nuosimėčių, savo santaupas buvo perkėle į kitas taupymo bendroves. Dabar, kai District Savings yra pasiryžusi mokėti 4 1/2%, jiems nebus jokios prasmės laikyti santaupas kitur. Jie galės ir vėl perkelti savo santaupas į seną ir patikimą bendrovę pačiame Bridgeporte. Čia jiems viskas bus vietoje. Nereikės važinėti santaujų padėti arba nuosimėčių prirašyti.

Jūsų korespondentas, patyręs apie District Savings direktorių nutarimą nuo metų pabaigos mokėti didesnius dividendus, užėjo į įstaigą pasiteirauti. Jis pataikė į švenčių nuotaišius ir didžiausią kalėdinių dovanų dalinimo rugiapiūtę. Kiekvienas įstaigos tarnautojas dalina dovanas. Kas užėina ir atsidaro taupymo sąskaitą, tas nešasi namo vertin-

Keturi Green Bay Packers futbolo komandos nariai išreiškia visų kitų savo kolegų jausmus po laimėjimo Vakarų srities čempionato.

gų dovanų ryšulėlių.

Vos įeinį į įstaigos vidų, tuojau tave pasveikina Kalėdų Senelis. Jis pakviečia vaikus prie stalo ir įteikia jiems didelį čiulpiamą saldainį. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad kiekvienas langelis ir tarnautojų stalai papuosti žvilgančiais žibučiais, bet kai arčiau pasižiūri, tai pastebi, jog tai "International Silver" bendrovės pagamintas stalo peilio, šakučių ir šaukštų setas, dovanai teikiamas kiekvienam taupytojui. Setas moderniškas, skoningai pagamintas iš nerūdijamo plieno. Užtenka padėti \$100.00 iš savo taupymo sąskaitą, kad gautum dovanoms puikų stalo peilio ir šakučių setą.

Bendrovės vadovybė nepasitenkina vienu setu. Jeigu kas norės daugiau gauti, tai santaupomis ir labai mažu primokėjimu galės gauti visą 52 vietų setą su visais peiliais, šaukštais ir šakutėmis. Kartu pridėdama ir puiki dėžė setui laikyti. Jeigu kas nori saviesiems suteikti vertingą kalėdinę dovaną, tai District Savings sudaro labai lengvas sąlygas tai gražiai dovanai įsigyti.

Įstaigos viduje jaučiamos švenčių nuotaiškos. Bet gražiausias skelbimas — tai prizadėjimas 4 1/2% taupytojams. Vakariniėje ir rytinėje įstaigos sienose stovi dvi didelės lentos, kurios praneša kiekvienam įžengusiam žmogui, kad ši bendrovė jau žingsniuoją kartu su kitomis bendrovėmis — ji moka pačius didžiausius dividendus už investavimą.

District Savings įstaigoje pasigavome Tamą Janulį, seniausią šios bendrovės narį, ilgametį direktorių tarybos pirmininką, ir paklausėme, koks bus besibaigiančių metų šios bendrovės geriausias nutarimas. Janulis nusišypsojo, truputį pagalvojo ir pasakė:

— Nutarimas mokėti taupytojams tokius dividendus, kokius moka kitos taupymo bendrovės; mokėti jiems 4 1/2% man buvo pats maloniausias. Man labai širdį skaudėjo, kai seni taupytojai savo santaupas nešė į kitas bendroves, kur jiems mokėjo didesnius dividendus. Man labai malonu, kai jie pradėjo atgal nešti savo santaupas.

— Ar neišmetinėsi sugrįžusiems?

— Netik neišmetinėsiu, bet dar ir dovaną jiems duosiu. Už ką galiu jiems išmetinėti? Esu biznio žmogus, žinau, kad daugelis ieško, kur geriau. Bet dabar, kada geriau jie kitur nerast, tai vėl grįš pas mus. Mūsų bendrovė visuomet buvo ir yra saugi. Ji teikia įvairius patarnavimus taupytojams, mūsų bendrovė yra čia pat Bridgeporte. Taupytojams nereikia niekur važiuoti. Pas mus jie gali pėsti ateiti ir leisti jiems prirašyti 4 1/2% dividendus. Sugrįžusius mandagiai pasveikinsiu ir dar kalėdinių dovanų jiems įteiksiu. Tegu tikrai jie greičiau grįžta.

Jono Vaznelio Rečitalio proga

Mylinčiam dainą Čikagos lietuvių solisto Jono Vaznelio liekna figūra scenoje yra jau ne kartą matyta ir jo šiltai malonus ir turtingas balsas ne kartą girdėtas. Vieniems — operų pastatymuose, kitiems koncertuose ir kitokiuose iškilminguose rengimuose. Nenuostabu, kad pirmasis jo individualus pasirodymas — rečitalis, kuris įvyks gruodžio 10 d. (sekmadienį) Jaunimo Centre — yra visų nekantriai laukiamas. Juk tik individualiuose pasirodymuose pilniau pajuntamas solisto pasiruošimas, subrendimas ar meninis skonis.

Jonas Vaznelis yra gimęs ir augęs Dzūkijoje, kur baigė Lazdijų gimnaziją.

Jau ir tais laikais mėgavo dainuoti, tačiau į dainininko karjerą rimtai nežiūrėjo. 1942 metais pradėjo suduoti... agronomiją, — pasakojo solistas Jūsų korespondentui užkalbinus jį rečitalio proga. — Turbūt, tik jau Vokietijoje atsiradęs, Oldenburge, draugų prikalbėtas pradėjau rimčiau galvoti.

— Pas kuriuos balso ir muzikos mokytojus mokėtės?

— Pradėjau Hamburge pas prof. V. Ivanauską. Paskui Goettingene lavinausi pas vokiečių operos solistą Krehrer ir mūsų operos solistą Aleksandrą Kutkų. Didžiausią mano balsti mokyklą davė solistas J. Butėnas ir muzikas Aleksandras Kučiūnas jau čia Čikagoje.

— Esu didžiai laimingas, kad turėjau tokius mokytojus. Jaučiu, kad jie davė viską, kas buvo galima.

— Galiu pridurti, kad taipgi daug mano balsui padėjo 7 sezona Čikagos Lyric operoje, — kalbėjo J. Vaznelis.

— Kokiose operose iki šiol esate dainavęs?

— Lyric operoje dainavau "Trubadure", "Giocondoj", "Jonas Skiki", "Madame Butterfly", ir "Rigoletto". Dainavau ir visose per kelis paskutinius metus Čikagoj lietuvių vyrų choro statytose operose: "Rigoletto" (Sparafučilio partija), "Carmen" (Zuniga), "Fauste" (Mefistofelis) ir "Trubadure" (Fercudo). Ateinantį pavasarį statomai G. Verdi operai "Aida" ruošiuos vyria-

— Man šis nutarimas yra pats geriausias, bet aš žinau, kad teko daug dirbti, kol mes jį galėjome padaryti. Daugiausia, aišku, dirbo ir planavo mūsų prezidentas ir menadzeris Albert J. Aukers. Teko pasiūpausti, padirbėti, sudaryti reikalingas atsargas, o tik vėliau nutarti ruošti dividendams kelti. Daug dirbo Aukers, kiekvienas jį paremė ir, kaip Jūs sakote, visa tai įgalino mūsų žingsniuoti taip, kaip kitos bendrovės, — baigė savo pareiškimą Tamas Janulis.

Korespondentas

sio žinio Ramfio partijai.

— Kad Čikagoje dainavote daugelyje įvairių rengimų, visi žinome. Ar teko ir kitose "lietuviškose" vietose dainuoti?

— Vien tik šiais metais dainavau po du kartus Bostone ir Detroito, o po vieną — Hartforde, Toronte, Clevelande ir Los Angeles.

— Žinau, kad rečitaliui Čikagoje ypatingai kruopščiai ruošiatės. Gal šis pasirodymas rišasi su kokiu svarbesniu įvykiu jūsų dainavimo karjeroje?

— Galiu tik tiek pasakyti, kad čia Čikagoje prieš 10 metų įvyko mano pirmas pasirodymas scenoje, — baigė šį trumpą pokalbį solistas Jonas Vaznelis.

Šį sekmadienį J. Vaznelis prabilis į mus daina. O tai juk ir yra pats svarbiausias balso menininko žodis. Neabejojau, kad jis daug ką pasakys.

a. l.

LOS ANGELES, CALIF.

Iš Kultūros klubo veiklos

Prieš metus suorganizuotas Los Angeles Lietuvių kultūros klubas gražiai plečia savo veiklą. Gruodžio 2 d. įvykęs susirinkimas sulaukė gausaus dalyvių skaičiaus.

Prof. dr. P. V. Raulinaitis skaitė paskaitą: Praeitės Lietuvos valstybė — karalija ar didžioji kunigaikštija? Prelegentas įrodė istoriniais faktais, kad daugelis senesnių ir šios dienos istorikų, vadindami praeitės Lietuvos valstybę "didžiąja kunigaikštija", klautoja istorinius faktus. Nuo Mindaugo Lietuva buvo tapusi karalija, ir karalystės vardą išlaikusi iki 1922 metų, kada lietuvių tauta, vykdydama savo suverenumą, pavadino valstybę respublika. Dar ir dabar knygoje, skirtose šventiesiems, yra žiaurių tikrovės klautojimų. Pvz. vienoje anglų kalba išleistoje istorijoje Mindaugas pavadintas "didžiuoju Lietuvos kunigaikščiu"; tuo tarpu visos senosios kronikos bei politiniai aktai Mindaugą tituluoja karaliumi (rex Lithuaniae).

Diskusijoje dėl paskaitos dalyvavo eilė klausytojų, tarp jų prof. M. Biržiška, A. Devenienė, inž. J. Motiejūnas ir Jurgis Jokubauskas.

Meno dalyje gražiai pasirodė Raimonda Apeikytė, parapijos choro dažna akompanatorė ir daugelio koncertų dalyvė, suskambindama gausingam susirinkimui.

Praešdamas apie kultūros klubo veiklą, klubo pirmininkas priminė, kad nauju klubo išdininuku tapo p. K. Liaudanskas; kad klubas statys J. Glando vaidinimą "Čurionis" (susitaręs su Dramos sambūrija) ir padėkojo Lietuvių Namų bendrovei už nemokamai teikiamas patalpas Kultūros klubo susirinkimams.

Knygų laimėjimui buvo pa-

leistos dvi knygos. Tai buvo Los Angeles mieste gyvenančio jauno poeto Alfonso Griciaus naujai išleistas poezijos rinkinys "Pažadinti sfinksai" ir Alojzo Barono premijuotas romano konkurso romanas "Lieptai ir bedugnės". Abi knygos teko poniais: D. Mitkieniui ir V. Andrašiūnienėi. Tokiu būdu kultūros klubas išplatino jau nemažą skaičių lietuviškų knygų. Būty gera tokį knygų platinimo metodą naudoti daugelyje mūsų susirinkimų; tada lietuviškos knygos leidėjai nesiskųstų rinkos stoka. Nors dažnai, tiesa pasakius, tie leidėjai, išleidę knygas, jos nereklamuoja ir palieka pelti lentynose. Vėliau kaltina visuomenę dėl dėmesio stokos savo knygai.

Tą šeštadienį Los Angeles mieste išliko smarkus žiutus, pilgas su mažomis pertraukomis visą dieną. Bet ir tokiam lietuviui pilant, į Kultūros klubo susirinkimą sugužėjo per 60 svečių. Atrodo, kad per visą klubo veiklos laikotarpį klubo susirinkimus bus atlankė nemažiau kaip apie tūkstantis asmenų, jų tarpe daug jaunios kartos intelektualų. Dabar Kultūros klubas įengia į antrų metų darbo planus.

J. Br.

CICERO

SLA 301 kuopos balsavimai

SLA 301 kuopa jau atliko savo pusmetinį susirinkimą, kurs buvo šauktas atviruokais praeitą trečiadienį, gruodžio 6 d. Liberaty svetainėje. Narių susirinko apie 30, bet kol priėjo iki nominacijų, dalis jau išsivaikščiojo, nors balsavimams vis dar liko 21 balsas. Balsai pasidalino taip:

Į prezidentus Povilas Dargis 16 balsų, S. Gegužis — 5; į viceprezidentus S. Gegužis gavo 10, P. Balčikonis — 6, Jakutis — 3; į sekretorius B. Pivarsnienė gavo 20; į išdininikus Norra Gugienė 20; į izdo globėjas E. Mikužaitė gavo 10, N. Bajoras — 15, S. Bredes — 12, P. Balčikonis — 2. Į daktarus gautėjus Dr. S. Biežis 16, P. Zalaatorius — 5.

Kuopos valdyba buvo patvirtinta ta pati, tik išdininikas išrinktas naujas, p. M. Rumanauškas. Visas neigerumas, kad nariai nepaiso, nelanko susirinkimų, užsimoka — ir p. p. J. Br.

K. P. D.

"NAUJIENOS" BOLŠEVIKAMS

J. Br. YRA RAKŠTIS JŲ AKYSE

GEROS KALĖDINES DOVANOS

Šios knygos parduodamos dabar "Naujienose" su didėlimis nuolaidomis:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik	\$3.00
Minkštais viršeliais tik	\$2.00
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURŲ ŽMONES. Kelionės po Europą išpildžiai. Vietoje \$2.00 dabar tik	\$1.50

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiumus čekį arba money order.

NAUJIENOS,

1729 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

NUFOTOGRAFUOSIME

JŪSŲ VAIKĄ SU KALĖDŲ SENELIU,

ten pat duosime jam tą fotografiją ir dar įteiksime dovanų vaikams, atėjusiems į mūsų įstaigą su savo tėvais šeštadienį, gruodžio 9 ar 16 dienomis nuo 9 val. ryto iki 12 val. vidudienį. Už visa tai nieko nereikės mokėti. Tai bus mūsų kalėdinė dovana jauniems.

CRANE SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

47 and ROCKWELL STREET

Jūsų artimieji ilgiausiam minės Kalėdų dovaną, jei įteiksime jiems SLA gvybės apdraudos certifikatą.

KREIPTIS Į

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 W. 30th St., New York 1, N. Y.

ARBA Į

S. L. A. RASTINĖ CHICAGOJ

2549 W. 71st St. — Tel. PR 6-3140

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, minėdamas savo 75 metų sukaktį, sumažino 10% savo apdraudų kainas nuo non-medical lentelės paskelbtų mokesčių. Pasinaudokite šia nuolaida, apsidrauskite šiandien, nes rytoj gali būti vėlu.

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS

Kiekvienas žmogus turėtų atliekamus nuo pragyvenimo pinigus taupyti kas savaitę.

Taupyti reikia: senatvei, vaikų mokslui, įsigijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, brūkštynoms ir kitokiems reikalams. Kas turi sutalpus pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. Pradėk taupyti šiandien!

4 1/2 %

METINIS DIVIDENDAS mokamas visoms santaupoms

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, ILL.

JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. W. 7-7747

Savings Insured by F.S.L.C.

Solisto Jono Vaznelio

REČITALIS

įvyksta

1961 M. GRUODŽIO 10 D., 3:30 VAL. PO PIETŲ,

Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Illinois.

Biletai gaunami: Karvelio prekyboje, 3322 So. Halsted St., S Marginiuose, 2511 W. 69 St., Rečitalio dieną nuo 2 val. po pietų Jaunimo Centro kasoje.

Lietuviškoji visuomenė prašoma gausiai atsilankyti.

Kalėdos — šeiminkėms bėdos

Tas bėdas šeiminkėms palengvina Feliksas Mackevičius,

BRIGHTON BAKERY SAVININKAS,

kuris savo gaminius pasižymėjo Kaune, Chicagoje 1960 m. lapkričio 12, 13 dienomis Tautų Šventėje įrengtą lietuvių paviljoną aprūpino šviežiais ir skaniais lietuviškais kepiniais, o dabar jau aptarnauja visą Chicago visuomenę.

Artėjantiems Kalėdų šventėms jis ypatingai pasiruošė. Pasikvietė dar daugiau specialistų, ir išleido į rinką visai naujus ir ypatingai skanius tortus, medauninkus, marcipanus, lietuviškus baravykus, šlikius ir kitokius gaminius. Visa pirtalinta Kalėdų šventėms ne tik nuostabiui skoniu, bet ir papuošimais Kalėdoms ir Naujiesiems Metams.

BRIGHTON BAKERY skaniais savo kepyklos gaminiams aprūpina ne tik čikagiečius, bet pristato į Aurora, Steiner Delicatessen, River & Galina St.; St. Charles, Blue Goose krautuvė, 301 W. Main St.; Rockford, Pacemaker krautuvė, 519 Martisano St. ir Elgin, Macks Grocery, 4 St., prie Lords Parko. Dabar Auroros, St. Charles, Rockfordo ir Elgino lietuviai aukščiau nurodytose krautuvėse gali gauti visus Brighton Bakery gaminius.

Kad šeiminkės neturėtų tų "bėdų", tai Feliksas Mackevičius kviečia iš naksto duoti užsakymus, kad juos galėtų laiku išpildyti.

PASKUTINĖ DATA YRA GRUODŽIO 16 DIENA.

Bet pasaukit dar šiandien telefonu Virginia 7-1250 ir galėsite ramiai laukti Sv. Kalėdų ir Naujųjų Metų.

Reikalaukite mūsų gaminių kiekvienoje krautuvėje!

BRIGHTON BAKERY

2457 W. 46 PLACE — CHICAGO 32, ILL.

Knyga — geriausia dovana Kalėdoms

Tiems, kas nori Kalėdoms duoti gerų dovanų, siūlome pasirinkti šias knygas:

1. Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 947 psl.	\$10.00
2. Prof. V. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai, 207 ir 225 psl.	\$2.00 ir \$7.50
3. Prof. V. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 430 psl.	\$5.50
4. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl.	\$8.50
5. Paulius Galuonė, LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS, 301 psl. ir 174 piešiniai.	\$6.00
6. Kipras Biežinis, PENKTIJŲ METAI, 592 psl.	\$4.00
7. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštais viršeliais \$2.00, kietais \$4.00	\$2.00
8. Juozas Švaistas, PERAS ŠIRVOKAS, 228 psl.	\$2.00
9. Antanas Baranauskas, THE FOREST OF ANYKŠCIAI, N. Rastenio vertimas, 40 psl.	\$2.00
10. Mikas Petrauskas, EGLĖ ŽALŲ KARALIENE	\$5.00
11. J. Šavickis, ŽEMĖ DEGA, 455 psl.	\$4.50

Šitas knygas galite įsigyti "Naujienų" ofise arba gauti paštu, atsiumę nurodytas sumas čekiu arba Money orderiu adresu:

"NAUJIENOS"

1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Programą išpildo
skautai ir skautės.

CHICAGOS LIETUVIAMS SKAUTAMS REMTI DRAUGIJOS RUOŠIAMA PENKTOJI

Iėjimas -
auka \$1.00

SKAUTORAMA

Chicago Lietuvos
Skautams Remti
Draugija

Visi maloniai kviečiami
atsilankyti.

IVYKS Š. M. GRUODŽIO MĖN. 10 DIENA 3 VAL. PO PIETŲ
LINDBLOM AUDITORIJOJE, 6130 S. WOLCOTT.

Neakivaizdinis lituanistikos dėstymas

Čikagoje veikia Pedagoginis Lituanistikos Institutas, siekdamas pasitarnauti didesniai lietuvių jaunimo skaičiui, gyvenančiam įvairiuose kraštuose ir neturintiems reikalingiausių sąlygų siekti aukštesnio lituanistikos išsilavinimo, yra pasirodęs pradėti neakivaizdinį (korespondencinį) lituanistikos dalykų dėstymą. Šis dėstymo būdas, kurio reikalingumas jau seniai jaučiamas, galės būti priimanas kiekvienam ir bet kame gyvenančiam lietuviui.

Institute einami šie dalykai:

1. Lietuvių kalba. — Bendrinės lietuvių kalbos kursas. Morfologija. Fonologija ir fonetika. Sintaksė. Akcentologija. Dialektologija. Lietuvių kalbos istorija.

2. Lietuvių literatūra. — Lietuvių tautosaka (liaudies poezijos žanrai, tikėjimai, papročiai). Literatūrinės srovės bei kryptys ir jų atgarsiai lietuvių literatūroje. Naujausioji lietuvių literatūra rusų okupuotoje Lietuvoje ir tremtyje bei iševiojose.

3. Lietuvių tautos istorija. — Lietuvos istorijos šaltiniai ir periodizacija. Lietuvos kaimyninių kraštų istorinė apžvalga. Lietuvos kultūros istorija. Pasaulio lietuvių istorija. Lietuvos istorijos problemos. Istorijos metodologija.

4. Lietuvos meno istorija. —

Lietuvių liaudies menas. Žymesnieji lietuvių menininkai.

5. Pedagoginiai dalykai. — Psichologija. Didaktika. Metodikos (lietuvių kalbos, literatūros, istorijos). Pedagoginė praktika.

1961-62 m. įvedami ir kai kurie nauji kursai: Lietuvos etnografija, žurnalistikos pagrindai ir kt.

Instituto klausytojais priimami asmenys, baigę aukštesniąją lituanistinę arba tolygią mokyklą ir išėję bendrąjį vidurinį mokslą (high school). Kol kurios iš minėtų sąlygų trūksta, asmuo yra laikomas laisvu klausytoju. Kurie klauso tik vieną ar kelis Institute einamus dalykus (kalbą, literatūrą ar kt.), laikomi hospitantais. (Smulkiau apie Instituto programą ir kitus dalykus suinteresuotieji galės sužinoti betarpiškai, užmezgę ryšį su pačiu Institute).

Galutinį neakivaizdinio dėstymo suplanavimą Institutas galės atlikti tik tada, kai jis turės bent atitinkamą minimumą klausytojų, norinčių eiti instituto dėstomą kursą.

Siunčiant institutui registracijos laiškus, suteikiamos tokios žinios: 1. vardas ir pavardė, 2. gimimo data ir vieta, 3. pilnas gyvenamosios vietos adresas, 4. kame ir kada baigęs aukštesniąją lituanistinę arba tolygią mokyklą, 5. kame ir kada išėjęs vidurinę gyvenamojo krašto mokyklą (high school), 6. kurį gyvenamojo krašto universitetą baigęs ar lanko, 7. kurioje gyvenamojo krašto Lietuvos Bendruomenės apylinkėje gyvena (nurodyti padalinio vadovybės adresą).

Registracijos laiškus siųsti šiuo adresu: Pedagoginis Lituanistikos Institutas, 5620 S. Claremont Ave., Chicago 36, Ill., USA.

Įvairiuose kraštuose veikiančių lietuvių organizacijų vadovybės prašomos šį pranešimą iš laikraščių išsikirsti ir, jei būtų įmanoma, multiplikuoti jį ir paskleisti apylinkės lietuvių, ypač moksleivijos bei studentijos tarpe. Šiokia organizuotos visuomenės talka būtų labai reikšminga.

Laikraščiai, kurie šio pranešimo nebūtų kartais gavę, yra prašomi persipaustinti jį iš kitų laikraščių.

Instituto Vadovybė

TRUMPAI

— *Dantų daktarė Prima Zmuidzinaitė - Kudirkienė* buvo sunkiai susirgusi, bet dabar jos sveikata eina gėryn. Jos sūnus kitais metais baigia aukštesnę mokyklą ir sieks inžinieriaus laipsnio.

— Naujųjų Metų sutikimą ruošia Birutėlės ir Romuvėnai Dariaus-Girėno salėje, 4416 So. Western Ave. Kvietimai gaunami pas p. G. Mieželiene 2535 W. 59th St. PR 8-8522 ir pas p. O. Gradinskiene, 2512 W. 47th St. FR 6-1998. Vietų skaičius ribotas, prašome registruotis iki š. m. gruodžio 23 dienos. (SK).

Chicago inžinieriai veikia

Šių metų gruodžio 17 d. 3 val. Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Ave., įvyks Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos, Chicago Skyriaus metinis visuotinis narių susirinkimas. Programoje valdybos metinis pranešimas, naujos valdybos rinkimai, einamieji reikalai ir sumanymai. Ten pat ir tuo pačiu metu renkasi ir žmonių klubo nars. Susirinkimo metu nariai turės progą įsigyti bilietus ir pasirinkti staliukus į vasario 3 d. 62-ry metų tradicinį balių-vakariene "Drake" viešbutyje. Po gruodžio 17 d. bilietai į balių bus gaunami "Daina Television Co.", 3321 S. Halsted St. ir "Margina Dry Goods Co.", 2511 W. 69th St. (Sk.)

NAUJIENOS BOLSEVIKAMS
YRA RAKŠTIS JU AKYSE

Katangos kariai, paimti į Jungtinių Tautų Armijos nelaisvę.

CICERO

Lietuvių Namų Savininkų Pagarinimo Politikos Klubo veikla

Namų savininkai - savininkės, užbaikime šiuos metus priešmetiniame susirinkime, kuris įvyks ateinančio ketvirtadienio vakare, gruodžio 14 d. Lietuvių Liuosybės svėtainėje. Pradžią 7 val. vak. Gausiai susirinkę išrinkime gerą naują valdybą, kuri tarnaus per 1962 metus. Geriausia valdyba be ciliųjų narių paramos nenuveiks nieko gero.

Tiktai organizuotai paveiksim savo miesto tetušius, kuriuos mes išrenkame savo balsais ir jie prieš rinkimus pažada mums įvairiausių pagarinimų. Bet pažadai dažnai tik pažadai ir pasilieka, o kai pasiskundi, tai liepia eiti pas advokatą. Tiesa, turime savo tautietį J. F. Kimbarką aserianus pareigose, kuris stengiasi padėti savo tautiečiams, tačiau kai mes vieningai jam nepadedam, tai ir jo geri sumanymai nueina niekais. Pavyzdžiui, šiemet lietuvių apgyventoje kolonijoje Grantworks, gavęs apliejo limpančia smala taip, kad saulutei užkaitinus ir einant skersai gatvę neviename batus nuo kojų numovė. Vasarai atėjus ir vėl bus tas pats. O išlaidos pasidarė didelės ir taksai didėja.

Pranešama, kad šių metų miesto biudžetas yra \$2,285,068

didėnis negu praeitais metais daug aukštesnių mokesčių. J. T.

Elskaus Meno Paroda

Nuo šio mėnesio 16 dienos naujoje Čikagos Taupymo ir Paskolos bendrovės meno galerijoje prasideda šio talentingo menininko paroda, apie kuri štai kaip atsiliepia New Yorko spauda:

Po Riverside muziejuje buvusios lietuvių menininkų parodos spalio mėn. 1958 metais Albinas Elskus "New York Herald Tribune" laikomas kaip patys dinamiskiausias parodos menininkas šalia Viesulo ir kitų. Modernioji meno kryptis jaučiama kaip organiskai išaugusi. Saul Levin "Manhast Press" straipsnyje visiškai paskirtam Elskui, jį laiko jau subrandusių menininku laisvai besijaučiančiu abstrakčioje meno kūryboje.

Tikimasi, kad ši lietuvių menininko paroda bus viena iš stipriausių ir įspūdingiausių Čikagoje. (JGB)

Vazinėjimas autobusais nepabrangs

Chicago susisiekimo vadovybė paskelbė, jog kitais metais važinėjimas autobusais nepabrangs.

Vadovybė numato įsigyti 260 naujų autobusų, kurie kainuosią \$7,033,000.

JAU IŠEJO IS SPAUDOS

Juozo Liūdžiaus Raštai

Straipsniai, atsiminimai. 246 puslapiai, kaina \$3.00.

PETRONĖLĖS LIUDŽIUVIENĖS

ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDŽIŲ

88 puslapiai. Kaina \$1.00.

Abi knygas galima gauti "Naujieiose" arba pasiuntus pinigų tokiu adresu:

"NAUJIENOS", 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

Union 6-9206

DĖMESIO!

BEVEIK 10 METŲ

"PATRIA" GIFT PARCEL CO.

tūkstančius siuntinių sėkmingai pasiuntė į Lietuvą bei kitus kraštus. Aplinkyboms susidėjus dabar "PATRIA" GIFT PARCEL CO. susiliejo su kita panašia kompanija, su kuria artimai dirbo ir užtat išsikelia iš Chicago. Naujas mūsų adresas bus:

606 Bridge St., Grand Rapids 4, Michigan. Tel. GL 8-2256.

Nors ir persikėlusį naujon vieton "PATRIA" Gift Parcel Co. sąžiningai aptarnaus savo klientus ir siuntinius šius ir toliau. Prašome mūsų klientus, o ypač tuos, kurie pavedimus mums siuntė pastu, dabar siuntinius bei laiškus siųsti aukščiau nurodytu adresu į Grand Rapids.

Senu adresu (3741 W. 26th St., Chicago 23, Ill., tel. CR 7-2126) dirbsime tik iki š. m. gruodžio mėn. 15 dienos.

Persikėlimo dėliai labai pigiai išparduodame turimas prekes. Pasinaudokite progą! Nepasigailėsite!

ISTEIGTA 1889 — 73 PROGRESO METAI

Mūsų naujas pastatas

ST. PAUL FEDERAL SAVINGS

6700 West North Avenue, Chicago 35, Ill. National 2-5000

MŪSŲ TURTAS YRA VIRŠ \$130,000,000.00

Frank P. Kosmach, Pres.

Privažiuojamieji langeliai.

3 dideli mašinoms pastatyti sklypai.

SAUGIOS DEPOSITO DEŽUTĖS — TAUPYKITE PER PASTA

Mes mokame 4½%

Kiekviena sąskaita iki \$10,000.- apdrausta Federalinėje Valdžios Įstaigoje: Federal Savings and Loan Insurance Corporation

4½% ant visų taupymo sąskaitų

5% ant Bonus sąskaitų

MIDLAND SAVINGS and Loan Association
4040 ARCHER AVE., CHICAGO 32
Phone: CL 4-4470
August Saldukas Prezidentas

SPECIALUS PRIEŠKALĖDINIS IŠPARDAVIMAS

3 vienetų sofa, stalas dviem lentynom. Coektail stalas ir dvi lempos — \$249.95 ir daugiau.

3 gabalų miegamasis setas, spyruoklinis matrasas su spyruokline dėže, 2 vanity lempos, 2 pagalvės ir parankus kilimas. Viskas už \$69.95

Pritraukiamos kėdės tikiai \$19.95

Radijai, spalvotų televizijų setai, Hi-Fi, gazo pečiai ir įvairiausi baldai. Turime įvairiausių papuošalų Kalėdų dovanoms.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, savininkai.

ROOSEVELT FURNITURE CO
2310 W. Roosevelt Road Tel.: SEeley 3-4711

Atdara pirmad. ir ketvirt. 9-9 val., antr., treč. ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmadieniais nuo 11 iki 4:30 val.

1909 1961

4¼% Dividendas mokamas visoms santaupsoms

Taupykite **STANDARD FEDERAL** — Stipriausioje Chicago Taupymo įstaigoje

Atsargos Fondas \$7,500,000.00

Turtas \$80,000,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, Chairman of the Board
JUSTIN MACKIEWICH Jr., President

FREE PARKING

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštadienį nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 valandos vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4192 Archer Avenue / Chicago 32, Illinois
Virginia 7-1141

IS CHICAGOS IR APYLINKIU

Mokesčiai

Chicago miesto taryba priėmė biudžetą 1962 metams. Jis kiek mažesnis, negu buvo numatyta: prieš pat biudžeto priėmimą netikėtai buvo "apkarpytos" kai kurios išlaidos. Tačiau mokesčiai namų savininkams 1963 m. nebus tiek padidinti, kiek buvo planuojama, nors jie vis dėlto bus šiek tiek didesni.

ŽIOPLAS PLĖŠIKAS

Atėjęs banko plėsti, atsinešė ir savo vaiką

Nicholas Mikulin, 35 metų, gyv. 7740 S. Melvina St., Sticken miestoje, įeis į kriminologijos istoriją kaip žiauriausias plėšikas. Trečiadienį, gruodžio 6 d. jis bandė apibėgti Bridgeview pinigų keitimo kontorą, gysdindamas kasininkę savo 2 metų vaiką.

Kasininkei jis pakiso maiše-

Siuntinių išsiuntimas

ir pigus siuntiniams medžiagų pasirinkimas, pavyzdžiui, 6 vyr. kostiumams medžiaga tik \$33, o su išsiuntimu \$68.50. Čia viską rasite, kas tik siuntiniams reikalinga. Galite ir prie atneštų siuntinių pasipirkti įvairių prekių žemesnėmis kainomis, kaip kur kitur. Taip pat galite pasiūsti įvairių medžiagų ir kitų prekių vaistybei maisto produktų iš Anglijos ir iš Danijos. EXPRESS GIFT PARCEL CO., ir Luisės suknelių krautuve, 3305 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., LA 3-2021. Atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9:00 ryto iki 9:00 vak. Kitomis dienomis 9:00 — 6:00. Luisė Kavaliauskienė. (Sk.)

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalines valdžios agentūras

Kas du mėnesius duodame vis naujos dovanos taupytojams.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 SO. 49th St., Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

Tel. Bishop 2-1397.

MOVING APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS IS TOLI IR ARTI

Naugiai dideli traktori - Naugiai siuvimo mašinos

Slagu metu patyrimas - Pigus ir sažiningas patarnavimas

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. Walbrook 5-9209

4 1/4% DABAR MOKAME VISOMS TAUPYMO SASKAITOMS

Indėliai apdrausti iki \$10,000.00

Duodame paskolas už namus nuo vienerių iki dvidešimties metų lengvais mėnesiniais išmokėjimais.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N.

4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO, ILL.

LAfayette 3-8248

Sekretorius CHARLES ZEKAS

Valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 4:30 po pietu. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta

Labai svarbus pranešimas

Prityre specialistai parduoda ir taiso rašomas, siuvas, skaičiavimo ir registravimo mašinas, foto aparatus, šveičiškūkus ir kitokius laikrodžius ir kitus precizinius instrumentus.

Jei norite pirkti laikrodį, tai prieš tai būtina apžiūrėti Omega ir Karin, žinomus visame pasaulyje.

Dėl smulkesnių informacijų teiraukitės

J. KARVELIO PREKYBOS NAMUOSE,

3322 SO. HALSTED ST. — CHICAGO 8, ILL.

Telefonas YA 7-0677

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

REACTOR PHYSICIST NUCLEAR ENGINEERS

Openings for group leaders and other key personnel to guide programs on

Plutonium Core Analysis, Extension of Reactor Theory, Planning & Interpretation of Critical Experiments.

NUMEC OFFERS: growth opportunity with a growing company in the Nuclear and Space field.

For interviews with Technical Staff Call collect Mr. H. J. Garber, or write

NUCLEAR MATERIALS and EQUIPMENT CORPORATION

Apollo, Penna.

EXpress 1-2620 (Pittsburgh)

An Equal Opportunity Employer

li ir raštelį, kuriame buvo parašyta: "Šis vaikas nėra mano, laid jei nenori, kad jis žūtų, sukisk į šį maišelį visus turimus pinigus".

Kasininkė Mrs. June Caruso pažvelgė į stovintį prie langelio vyrą ir pamatė, kad jis laiko kairėje rankoje iškeltą vaiką, o dešine ranka laiko į vaiko šoną atremtą revolverį.

Kasininkė baigė skaityti raštelį, kuriame dar buvo parašyta: "Nedaryk jokių staigių judesių, ir kai aš išėsiu, nešauk policijos, kol aš nebūsiu nuvažiuavęs plentu. Nes jei mane sulaikys, tai šis kūdikis niekada daugiau savo šeimos nebematys".

Tuo tarpu prie langelio priėjo kitas interesantas. Mrs. Ca-

NEW LIFE DELICATESSEN

Namie gaminti delikatesai, maisto produktai ir šviežia mėsa.

3146 SO. HALSTED STREET Victory 2-7666.

Jonas Grinius, savininkas

F & M RADIO & TELEVISION SERVICE

Authorized DELCO & MOTOROLA DEALER

Car radio repaired while you wait.

3159 S. Wallace St. CALumet 5-9833

Lietuvių Apdraudos Agentūra

įsteigta 1924 m.

K. J. MACKE & CO.

2549 W. 71st Street.

Tel. PR 6-3140.

Apdraudžiam namus, baldus, prekes, tavernas, automobilius ir kitus įvairius vertingus daiktus; asmeniška atsakomybė ir gyvybė.

Reikalai esant, apdraudoms mokesčius galėtume paskirstyti net 7 mėnesiams.

Kviečiame pasinaudoti mūsų ilgų metų patyrimu apdraudus reikaluose.

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

RENTING IN GENERAL Nuomos

NEMOKAMA PATARNAVIMAS ISNUOMAVIMUI

Turime laukiančiųjų sąrašą. Greitai patarnavimui skambinti

PROspect 8-2233

BELL-VARPAS

6455 So. Kedzie Ave.

SEARS Y. M. C. A. Modern rooms for men!

\$9.50 — \$11.75 wk. 10 min. to Loop. Cefeteria, free park, lot, swimming pool, gym, rec. facilities.

3210 W. ARTHINGTON NEvada 8-3800.

ISNUOMOJAMAS didelis švietus privatiškas kambarys moterei ar vyrui, gera transportacija. GR 6-2228.

ISNUOMOJAMAS 6 kamb. apšildomas butas. VI 7-1047.

ISNUOMOJAMAS 3 1/2 kamb. butas angliskam beismonte, apšildomas ir karštas vanduo. WA 5-8063.

ISNUOMOJAMAS kambarys vyrui pensininkui. Su visais patogumais. 7242 S. Mozart.

ISNUOMOJAMAS kambarys vyrui pensininkui ar dirbančiam arba moteriškai, šeiminiškai gali pagaminti valgi. \$7 savaitėi. HI 5-1439.

ISNUOMOJAMI 4 kamb., vienas mieg., su šiluma, 2 mieg. aukštai, yra šaldytuvas ir virinimo pečius. 2055 W. 66th St. norint pamatyti skambinti TO 7-0417.

ISNUOMOJAMAS 4 kambarių butas, vonia, dušo šildymas, porčiai, nebrangiai. Taipgi atsiktas miegamasis kambarys vyrui prie vienos ypatos. 4636 So. Winchester. Kreiptis antrame aukšte iš priekio. HI 7-0609.

RENDUOJAMAS furniuotas kambarys viengungiu. \$20.00 i mėnesi. 1612 So. Union.

ISNUOMOJAMAS miegamasis kambarys. Galima naudotis virtuve. Artl 70 ir Western Ave. HE 4-0433.

ISNUOMOJAMAS miegamasis kambarys su baldais vyrui. 6815 S. Maplewood. RE 7-6251.

CONTRACTORS - BUILDERS Namų Statytojai ir Taisytojai

A. ABALL ROOFING CO.

Stogai: taisomi, nugegutuojami ar padaromi nauji. Gulsti ar įžambūs. Kaminai: valomi, pataisomi ir apcentuojami. Itaisomi nauji dūmtraukiai.

Darbas garantuotas. Nebūna susmukimų. Pinai apdrausti.

Nemokamas įvertinimas.

A. ABALL ROOFING CO.

3925 W. Roosevelt Rd. LA 1-6921.

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

REIKALINGI

PRITYRE CINKO IR ALUMINIJAUS METALŲ PRIETAISAMS LIETI DARBININKAI.

1-mai, 2-raja ar 3-čiai pamainai. Geras atlyginimas, pastovus darbas.

ILLINOIS ADVANCE DIE & MOLD CO.

2005 N. Major Ave.

REIKALINGI PADEJĖJAI PSICHIATRUI

Yra keletas laisvų vietų psichiatro P A D E J Ė J A M S. Naujiems tenuojams duodamos šio idomaus ligoninės darbo pamokos. Teirautis galima nuo 8:30 ryto iki 3:00 po pietu nuo gruodžio 11 d. iki gruodžio 15 d.

ILLINOIS STATE PSYCHIATRIC INSTITUTE, 1601 West Taylor Street, Chicago 12, Ill.

REIKALINGAS VYRAS

Maisto gamybos dirbtuvėje įvairiems darbams.

5 dienas savaitę. apmokamos atostogos, gydymas.

Kreiptis pirmadienį 10 val. 3314 W. 47th Street.

BALDŲ DARBININKAI

Puiki progą patyrušiams baldų darbininkams. Spintų darytojams ir sudėstytojams, taip pat išbaigėjai bei taisytojai išbaigimo skyriui. Pastovus darbas. Geras atlyginimas.

Daug priedų. EUREKA FURNITURE MFG. CO. 5949 So. Lowe.

HELP WANTED — FEMALE Reikia Darbininkų

EXPERIENCED COOK — HOUSEKEEPER

girl or woman under 40, live in, own room, bath, TV, 2 adults, no children. Speak English, permanent position, 5 1/2 day work week. \$60.00 a week for qualified person. Near North apartment. Call after 10 A. M. DE 7-7077.

REIKALINGA VIREJA IR SEIMININKE 3-ju asmenų šeimai. Dienos metu skambinti CO 1-7007.

vakarais ir savaitgaliais skambinti FO 1-6921.

BUSINESS CHANCES Biznio Progos

PARDUODAMA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVE

su mūro pastatu, 6 kamb. butas, 2 auto garažas, pilna prekių, gerai einantis biznis, puiki progą vedusiai porai. 5601 SO. WOLCOTT.

PARDUODAMAS TAVERNOS BIZNIS išdirbtas per daugelį metų prie didelės biznio gatvės. 4644 So. Paulina St.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIENAS JOS VISAD RAŠO TEISYBĖ

REIKALINGA VIREJA IR SEIMININKE 3-ju asmenų šeimai. Dienos metu skambinti CO 1-7007.

vakarais ir savaitgaliais skambinti FO 1-6921.

BUSINESS CHANCES Biznio Progos

PARDUODAMA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVE

su mūro pastatu, 6 kamb. butas, 2 auto garažas, pilna prekių, gerai einantis biznis, puiki progą vedusiai porai. 5601 SO. WOLCOTT.

PARDUODAMAS TAVERNOS BIZNIS išdirbtas per daugelį metų prie didelės biznio gatvės. 4644 So. Paulina St.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIENAS JOS VISAD RAŠO TEISYBĖ

REIKALINGA VIREJA IR SEIMININKE 3-ju asmenų šeimai. Dienos metu skambinti CO 1-7007.

vakarais ir savaitgaliais skambinti FO 1-6921.

BUSINESS CHANCES Biznio Progos

PARDUODAMA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVE

su mūro pastatu, 6 kamb. butas, 2 auto garažas, pilna prekių, gerai einantis biznis, puiki progą vedusiai porai. 5601 SO. WOLCOTT.

PARDUODAMAS TAVERNOS BIZNIS išdirbtas per daugelį metų prie didelės biznio gatvės. 4644 So. Paulina St.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIENAS JOS VISAD RAŠO TEISYBĖ

REIKALINGA VIREJA IR SEIMININKE 3-ju asmenų šeimai. Dienos metu skambinti CO 1-7007.

vakarais ir savaitgaliais skambinti FO 1-6921.

BUSINESS CHANCES Biznio Progos

PARDUODAMA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVE

su mūro pastatu, 6 kamb. butas, 2 auto garažas, pilna prekių, gerai einantis biznis, puiki progą vedusiai porai. 5601 SO. WOLCOTT.

PARDUODAMAS TAVERNOS BIZNIS išdirbtas per daugelį metų prie didelės biznio gatvės. 4644 So. Paulina St.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIENAS JOS VISAD RAŠO TEISYBĖ

REIKALINGA VIREJA IR SEIMININKE 3-ju asmenų šeimai. Dienos metu skambinti CO 1-7007.

vakarais ir savaitgaliais skambinti FO 1-6921.

BUSINESS CHANCES Biznio Progos

PARDUODAMA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVE

su mūro pastatu, 6 kamb. butas, 2 auto garažas, pilna prekių, gerai einantis biznis, puiki progą vedusiai porai. 5601 SO. WOLCOTT.

PARDUODAMAS TAVERNOS BIZNIS išdirbtas per daugelį metų prie didelės biznio gatvės. 4644 So. Paulina St.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIENAS JOS VISAD RAŠO TEISYBĖ

REIKALINGA VIREJA IR SEIMININKE 3-ju asmenų šeimai. Dienos metu skambinti CO 1-7007.

vakarais ir savaitgaliais skambinti FO 1-6921.

BUSINESS CHANCES Biznio Progos

PARDUODAMA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVE

su mūro pastatu, 6 kamb. butas, 2 auto garažas, pilna prekių, gerai einantis biznis, puiki progą vedusiai porai. 5601 SO. WOLCOTT.

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

3019 W. DIVERSEY Mūrinis pastatas, trys po 5 kamb. butai su 3 1/2 kamb. beismonte. Alyvos šildymas.

\$265 mėn. pagal sutartį. Skambinti Mr. Gebel. FI 6-5959 arba YO 6-7591.

BE JOKIO IMOKEJIMO Savininkas parduoda 2-ju aukštų mūrinį 5 ir 4 kamb., 1 auto garažas, pilnas rūšys, karšto vandens ir gazo šiluma. Galite išsiskoruoti ir užimti prieš Kalėdas.

Skambinti Telef. 277-6441.

REAL ESTATE Paskolos. Notary Public VISŲ RCSIŲ APDRAUDIMAI

K. MALONIS PROspect 8-2771

6529 S. OAKLEY Sekmadienį 2-5 val. p. p.

\$18,750 — naujas 3 mieg. mūrinis, tinkuotas, ažuolo medž. išbaigimai ir virtuvė spint., spalvoti vonios įreng., išskelti vamzdžiai, pilnas rūšys. BEverly 3-1916.

ASHLAND ir MARQUETTE BLVD. apylinkėje, našlys parduoda 3 butų namą, 1-5 1/2 ir 2 po 6-is, kabin. virtuvės, plytelių vonios, venetian blind-uzuolaidos, naujas stogas, apsauga nuo potvynio. Gazo autom. vandeniu šildyti, naujas alyvos šildymas, extra 25 pėdų sklypas; \$300 pajamų mėnesiui. \$24,300 arba geriausias pasiūlymas. WA 5-0649 arba PR 8-5324.

PIRKITE TIESIOG IS STATYTOJO PUKIAUSIAS KALĖDINES DOVANAS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

Visas mūrinis, pilnai tinkuotas 3 miegamųjų, 6 kambarių, 1 1/2 vonios, išskelti vamzdžiai, apsauga nuo potvynio.

9345 So. KINGSTON. Atdaras

apžiūrėjimui sekmdienį nuo 1 iki 6 p. m.

Darbo dienomis skambinti SAGinaw 1-8719.

Mes prisitaikysime prie jūsų išgalų mokėti.

APŽIŪRINĖTOJŲ DEMESIUI

Mūrinis 3 butai ir 2-vi krautuves, lie-tuvini apylinkėje, 50th ir 14th St., savininkas parduos kad ir su nuostoliu \$13,900, imokėti \$2,000. Gali būti \$7,000 pajamų per metus. REALTOR SVOBODA 6013 Cermak Rd. BI 2-2162 — OL 2-6710.

KITAS 2 BUTŲ BARGENAS Apyl. 26 ir Homan, 2x4 kamb., savininkas parduos su nuostoliu. \$10,400, \$2,000 imokėti. SVOBODA 3739 West 26 St. LAfayette 1-7038.

MARE PETCH turi parduoti 4 kambarių namą su beismontu, 1 akras žemės su vaismedžiais.

208 S. SCEVICLAR ST. North Judson, Ind.

SAVININKAS PARDUODA naujai atremtuota cape cod namą, tik 10-ties metų. Plytelių virtuvė ir vonia, gazu pučiamo oro šild., pilnas rūšys, 5 sandėliukai. Sklypas 60x170, žemė išlyginta, arti St. Christopher mokyklos. Tik \$13,950 — bargenas. 14811 S. Kenneth. FU 8-6564.

CICERO 13 APART. MORINIS

labai gerame stovyje, virš \$15,000 metinių pajamų, žemi taksai, imokėti apie \$30,000. Savininkas paims jūsų bungalow ar 2-ju aukštų namą imokėjimo vieton. LU 1-0400.

SAVININKAS PARDUODA mūrinį, 1-nas — 5-ju ir 1-nas — 6-ju kamb., 38 pėdų sklypas, pajamų \$3,100 per metus, alumi. antriji langai, garažas, karšto vandens ir alyvos autom. šildymas, arti mokyklų, busų, "L", \$25,500. 7625 N. MARSHFIELD.

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai

PARDUODAMI tavernos įrenginiai (fixtures). Skambinti HI 5-4816.

PARDUODAMI šiaurės grybai — kelmučiai, pigiai — 80 centų kvorta. RE 7-8963. — 6015 S. Ashland.

PERSONAL Asmenų Ieško

ESU TAIKAUS BŪDO, negirktuoklis, nerūškantis ir pasiturintis. Norėčiau susipažinti su negirtuokle ir nerūškiančia moterimi arba mergina, kad vėliau galėtume sukurti šeimą židini. Prašome apie save daugiau parašyti, ir pasiūsti tokiu adresu: Naujienos, Box 1049, 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Kiekvienai parašusiai moteriškai bus mandagiai atsakyta.

JEI NENORI ATSLIKTI NUO PASAULIO ĮVYKIŲ — SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, JOS VISAD RAŠO TEISYB